

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA VII

BROJ 77

Tuzla, ožujak 1999.

Cijena 1KM, 4KN, 1DM

Sretan i blagoslovljen

Ustava

EIS TELOS - DO KRAJA

("Ljubio me je i sebe je predao za me", Pavao Gal 2,20)

O ljubavi se više nema što napisati ili reći. Ljubav više ne postoji. Nitko se više ne udaje i ne ženi iz ljubavi. Samo blesavi i naivni vjeruju u ljubav...

Oni koji rade s mladim ljudima, koji ih odgajaju ili obrazuju znaju kako su česte ovakve izjave. Nisu to razmišljanja površnih osoba i djece iz nesretnih obitelji. To čujemo od onih koji slušaju vjeronauk, uče strane jezike, pohađaju glazbene škole, bave se sportom i, uopće, ubrajaju se u brižno praćeni i kvalitetniji dio mlade populacije. Gdje su nositelji radosnih vijesti gdje su odgovatelji koji ohrabruju, Crkva koja uliva nadu, gdje je putokaz do Ljubavi?

Uskrsno je vrijeme, nikad dovoljno jasno objašnjena Korizma, Cvjetnica, Veliki četvrtak i Petak. Živimo u vremenu "povratka vjeri i Crkvi", svatko sa svojim znanjem i neznanjem. Od stotine slučajno anketiranih posjetitelja proslave nekoga blagdana, na upit što i kako proslavlja, dobili bismo stotinu odgovora. Svatko od nas ima svoju baku i svoju majku i njihovu interpretaciju vjere koja je često jedino znanje o religiji i vrlo obrazovanim ljudima.

Kako nametnuti ljubav kao bit kršćanskog vjerovanja? Kako u svakom svecu, u svakoj svetkovini posvećenoj majci Božjoj i Bogu samom, prepoznati i naglasiti ljubav kao povod?

Kristov pokušaj čudesnog dolaska među nas nije dovoljno približen kao uzor običnom čovjeku. Približiti Krista-čovjeka, meni - čovjeku težak je i odgovoran posao, ali ga na taj način susresti jedini je pravi put za ohrabrenje i nadu koju svi trebamo. Misterij smrti, već je dovoljan da nas zaustavi, a da ne govorimo o misteriju uskrsnuća. **Ostali smo po strani mi Hrvati katolici u Bosni, kako u svemu tako i u privilegiju približavanja Kristu. Gledamo**

svoje suvjernike po svijetu kako su blizu Stolu, kako su uključeni u služenje pri Gozbama u Gospodinovu čast, a mi, u pozadini, još uvijek sa strahom, priginjemo svoje koljeno nakon pričesti i molimo "svoje" molitve u vrijeme u kojem je Krist najprisutniji u Crkvi radi našega zajedništva. To je isto kao kad bismo na neku svadbu na koju smo pozvani kao svati, donijeli svoju hranu, pa ju posebno blagovali.

Tko će nas upoznati, predstaviti Kristu? Jesu li roditelji i kumovi obavili sav dio posla, a sve ostalo je na nama samima?

Ako već moram sama, voljela bih to uraditi diskretno, da nitko ne vidi i ne sazna osim Njega. Mogla bih koga sablazniti svojom potrebom za blizinom i svojom komocijom u obraćanju. Htjela

bih se s Njim susresti u Doboju, ali tamo više nema crkve, u jednoj kapeli u selu Johovac, ali tamo uopće nema ljudi. Nema ljudi ni crkve ni u mojoj krsnoj župi Foča, a na Plehanu - kontejner. Neću u kontejneru, neću na Foči, ni u Johovcu, ne mogu ni u Doboju. Nikoga više ne zanima širina i duljina prostora u koju je smještena moja osobna bol. Ja pričam priče o tuđim bolima, uživljavam se u neke druge jade i probleme i ljudi mi kažu da se dobro držim.

A ja lažem, Gospodine Kriste!

Pridružujem se zborovima lažljivaca i proživjet ću svoj život na sceni u kojoj glume bolji od mene, a ja bih htjela doći na red i dočekati susret s Tobom.

"kako treba", kako se može notama zapisati, kao da ne postoje umjetničke i pučke melodije, kao da svi moramo pjevati "pod konac". Nisam ja, Gospodine, protiv civilizacije, ali nisam ni zato da nas se izbrise kao da nas nije ni bilo. Živjeli smo kao vuci, a šta bi vuci, nego urlicali. Kako ćemo iskazati svoju muku tuđim kajdama? Bi li nas razumio da zapjevamo svoju, koju možda više i ne znamo kako "Bog zapovida"?

U tuzlanskom kraju ljudi piju crno vino na Veliki petak. Neki se i napiju! Tada ispuvaju svoju muku. Razumiješ li ih, Gospodine? Tuzlake je netko drugačije poučio. Za Cvjetnicu se vesele, igraju i pjevaju. Inače se ponašaju emancipiranije od ostalih katolika u Bosni. Svida mi se ta njihova originalnost. Imali su u prošlosti nekoga prosvjetitelja koji ih je malo približio k Stolu.

Uskrsni, Gospodine, ove godine u plehanskom kraju! Pusti da i mi pridemo blizu. Naše ALELUJA nije promijenila ni Turska ni Austro-Ugarska. Pjesme su nam glasne i proste. Ti nas sigurno prepoznaješ među mnoštvom. Upri svoj sveti prst u našem pravcu i prizovi nas. Kada dođemo u prve redove mi ćemo se znati ponašati. Nećemo nedoučeno pokleknuti. Bit ćemo svjesni da su naša srca svetohraništa u kojima traješ, unatoč svemu. Želimo piti novo vino.

Izađi, Gospodine, u naša polja, pohodi naše porušene kuće, saslušaj naše, stotinu puta ispričane priče koje više nikoga ne zanimaju. Zazvoni našim zvonima koja negdje šute i čekaju. Prosvijetli našu djecu koja su preskočila mladost i koja su "repe bez korijena". Opomeni naše krvnike i one koji su se s nama poigrali u ime općih ciljeva. Pokaži im naš Veliki petak, naše epitafe!

Ti koji znaš kako se ja krvavim znojem znojiti, dovedi ih pred naše otvorene, prazne grobove, neka znaju da smo uskrsnuli.

Kakva je ovo molitva, kakvo razmišljanje u Uskrsnom vremenu?!

Gdje je pokora i praštanje? Gdje je pognuta glava i prignuto koljeno u kontejneru? Gdje je radost svatova, epitalam, "gigećanje" i "turčijanje", gdje momačko, a gdje ljudsko pjevanje, gdje su "krpice" i "pribatuše"? Gdje je, Gospodine, moja "sveta vira"?

Želim staviti prst u ranu na tvojoj probodenoj ruci. Želim povjеровati da si me volio do kraja, da si sebe predao za mene. Nemoj nikome kazivati kako je krhka moja vjera, i ne ljuti se na mene. Neka ostane među nama. Nisu me dobro naučili. Želim razumjeti Uskrs, Rabbi!

Marica PETROVIĆ

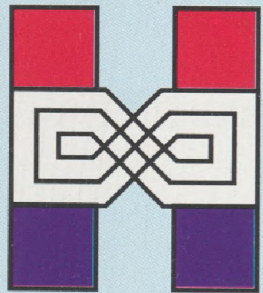

HRVATSKOM
PUČANSTVU
u Bosni i
Hercegovini
**SRETAN I
BLAGOSLOVLJEN
USKRS**

želi
**GENERALNI KONZULAT
REPUBLIKE HRVATSKE
TUZLA**

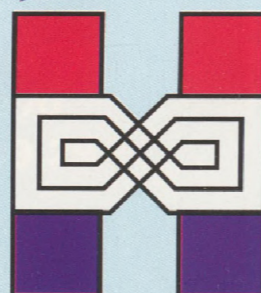
Svim rimokatolicima
sretne i blagoslovljene
Uskrsne blagdane

želi
**ŽUPANIJSKI
ODBOR
HDZ BiH
TUZLA**

Veselim se,
Isus je uskrsnuo!
Sretan i blagoslovljen
Uskrs

želi
**HRVATSKA
DEMOKRATSKA
ZAJEDNICA BiH
OPĆINSKI ODBOR
TUZLA**

Svima veselje,
Gospodin je uskrsnuo.
Za nas je umro na križu,
za nas je uskrsnuo
od mrtvih.
Nadimo u tom i sebe
i našu nadu.

DRUŠTVO HRVATSKI DOM TUZLA

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK

Blagoslov Uskrslog Krista
i sve najljepše u prigodi
Uskrsnih blagdana želi
HRVATSKO KULTURNO
DRUŠTVO NAPREDAK
PODRUŽNICA TUZLA

Naslovna strana:
FRA PETAR
PERICA VIDIĆ
CVIJEĆE, skica,
1960. akvarel,
40 x 25 cm

Počelo je u garaži Franjevačkog samostana

Na nedavno održanoj sjednici Šeste Skupštine Društva "Hrvatski dom" Tuzla magistar Josip ŠIMIĆ, izabran je po četvrti put za predsjednika. Ovaj put sa četvorogodišnjim mandatom, ali i sa obvezama mnogo brojnijim i težim nego do sada. Unatoč tome što su početni poslovi na obnovi rada, u kojim je sudjelovao i gospodin Šimić, zahtijevali posjedovanje vizionarskih sposobnosti, odlučnosti i hrabrosti, vrijeme koje slijedi još je izazovnije za čelništvo ove, KROVNE, organizacije Hrvata Tuzle i tuzlanskog kraja. Kakav će rezultat biti polučan u ovoj i narednim godinama, ovisi o tome koliko prvi ljudi Doma budu uporni i kreativni, ali i o djelovanju svakog člana. Sve te dileme i četvrti izbor magistra Šimića na dužnost predsjednika Doma, povod su za ugodan susret i razgovor.

Gospodine Šimiću, budite ljubezni pa na početku razgovora čitatelje "Hrvatskog Glasnika" potsetite kada i kako je obnovljen rad Društva "Hrvatski dom" Tuzla?

"To je bilo 13. ožujka 1993. ratne godine u Kristalnoj dvorani hotela "Tuzla", kada je taj prostor bio mali kako bi primio sve one koji su htjeli biti nazočni i sudjelovati u tom povijesnom trenutku za Hrvate Tuzle i tuzlanskog kraja. Pet mjeseci prije toga nas desetak, a kasnije pedeset, intelektualaca Hrvata iz Tuzle počeli smo djelovati na tom poslu."

Je li u tom vremenu bilo i neke vrste prkosa?

"Kako ja to osobno gledam i kako sam doživio sve te aktivnosti, mislim da nije. Vjerojatno je toga bilo kod nekih pojedinaca, ali više kroz želju u traganju za pravim rješenjem i stvaranju neke organizacije koja bi okupljala Hrvate. U to vrijeme se organizirala muslimanska grupa intelektualaca i medijski su se eksponirali. Jednu grupu tuzlanskih Hrvata to je ponukalo da se oformi nešto slično tome. Međutim, većina nas je imala stav da ne pravimo nikakav pandam, nego da pokušamo napraviti nešto što bi dalo doprinos nadilaženju teškoća svih vrsta u tome vremenu. Rješenje smo našli u obnovljanju rada "Hrvatskog doma" i to se pokazalo najispravnijim potezom."

Tijekom šestogodišnjeg, obnovljenog, rada Društva "Hrvatski dom" u izvješćima se često spominje garaža Franjevačkog samostana Tuzla. Pojasnite to malo podrobnije!

"To je bio početni period, odnosno sastajanje Inicijativnog odbora. Svi sastanci su zaista održavani u garaži Franjevačkog samostana, a ideju za obnavljanje rada Društva dao je gospodin Petar MATANOVIĆ. Gvardijan je iz garaže izmjestio automobile napolje i mi smo tu sastančili. Tu smo osam mjeseci radili i poslije održavanja obnoviteljske skupštine, zatim se preselili u Bankerovu ulicu, u 24 četvorna metra prostora, sve do preseljenja u današnje prostore, na drugom katu bivšega Radničkog univerziteta."

Je li bilo poteškoća oko dobijanja ovog, sadašnjeg, prostora u kojem djeluje Društvo "Hrvatski dom" Tuzla.

"Što se tiče aktualne tuzlanske vlasti nije bilo ni teškoća, a ni političkih "natezanja". Bilo je različitih mišljenja i stavova u samom rukovodstvu Društva. Naime, bilo je razmišljanja da se u tom obnoviteljskom vremenu Društvo vrati prvobitni prostor Hrvatskog doma, a u zgradu danas koristi kazalište Tuzla. Obnovljeno Društvo "Hrvatski dom", praktično je pravni sljedbenik tog objekta i to je nekim našim članovima bio povod za razmišljanje o tome da nam se taj prostor odmah vrati. To je bilo nerearno i u tom vremenu, a i danas."

U iščekivanju restitucije, ako do nje uopće dođe, može li se očekivati da zgrada kazališta bude vraćena "Hrvatskom domu" ili da Dom, bar bude financijski obeštećen?

"Mi ne odustajemo od toga. Vjerujemo da ćemo

svuju imovinu dobiti u posjed. Moram podsjetiti da je i u fazi useljavanja u ovaj prostor (drugi kat bivšega Radničkog univerziteta - op.a.) bilo prigovora da nasilno iseljavamo Muzej, kako bi se uselilo hrvatsko nacionalno društvo. Sadašnje rukovodstvo ne želi ostaviti Tuzlu bez kazališta. Najviše bih volio da nam se vrati naša zgrada i zemljište oko zgrade, ali tek kada za to budu stečeni uvjeti. To znači kada se napravi druga, bolja, zgrada kazalištu. U drugom slučaju, adekvatno financijsko obeštećenje pružilo bi mogućnost da mi napravimo novi objekt Hrvatskog doma."

U ovoj, 1999. godini "Hrvatski dom" je ušao i u proračun Tuzlanske županije. Šta to znači za ovu hrvatsku instituciju u Tuzli?

"Društvo "Hrvatski dom" Tuzla je izvanstranačka i krovna institucija Hrvata, ali nije politična. I još nešto! Članovi Doma nisu samo Hrvati. Među našim članovima je i devet posto Srba, Bošnjaka, Makedonaca, Slovenaca, Čeha...!"

"To znači mnogo. Lakše ćemo realizirati predviđeni program, ali znači i to da smo i od županijske vlasti priznati kao jednakopravna institucija sa ostalima koje se financiraju iz istog izvora. Razumijevajući teška vremena, nismo ranije ni tražili financiranje na ovaj način. Prošle godine smo blagovremeno podnijeli zahtjev i u ovoj godini ćemo dobiti 50.000 maraka iz proračuna županije."

Hrvatski dom bi trebao biti krovna institucija Hrvata, bez stranačkog predznaka.

Hrvatski dom to i jest, kao što je bio od 1913. godine, do zabrane rada. Ovo je institucija u kojoj bi svi Hrvati trebali vidjeti svoj dom, instituciju u kojoj mogu zatražiti zaštitu svojih prava i interesa. U najvećoj mjeri to i postižemo, a to pokazuje i broj od 4.682 člana. Međutim, moramo se potruditi i vjerujem da ćemo u tome uspeti, ne da "Hrvatski dom" bude kapa drugim hrvatskim organizacijama i strankama, nego vezivno tkivo koje povezuje sve različite interese Hrvata. Kroz ovo Društvo moramo definirati minimum zajedničkih interesa i raditi na njihovom ostvarivanju, bez obzira na to tko je u kojoj stranci, hrvatskoj ili građanskoj orijentacije. Inače, "Hrvatski dom" jest izvanstranačka institucija, ali nije apolitična. I još nešto! Članovi Doma nisu samo Hrvati. Među našim članovima je i devet posto građana drugih nacionalnosti - Srba, Bošnjaka, Makedonaca, Slovenaca, Čeha...!" **Plaćanje članarine je jedna od najslabijih točki Društva "Hrvatski dom".**

"To nije problem. Članovi rukovodstva Doma su još ranije donijeli odluku da se tijekom rata, u prvoj i drugoj poratnoj godini članarina ne plaća. Tek u prošloj i ovoj godini plaćanje članarine od 12 maraka godišnje postaje obveza svakom članu. Bit ćemo istrajni u tome da će formalno - pravni član Doma moći biti samo onaj tko plaća članarinu.

U prošloj godini nismo bili dobro organizirani u realizaciji ove obveze članova, ali u ovoj godini to će sve biti popravljeno i dosljedno realizirano."

Bez obzira na to što je "Hrvatski dom" izvanstranačka institucija Hrvata Tuzle i tuzlanskog kraja, u zraku se osjećaju međustranački animoziteti i to među strankama sa hrvatskim predznakom.

"Kao predsjednik, sa četvrtim mandatom, jedan sam od ljudi koji nije član ni jedne stranke. Rukovodstvo Doma je sastavljeno od osoba iz gotovo svih stranaka koje su organizirane u našoj županiji. Najtolerantnija i najbolja njihova suradnja je upravo u "Hrvatskom domu". Eventualni prigovori ili animoziteti, za koje kažete da se u zraku osjećaju, eventualno isplivavaju na površinu

GODIŠNJA SKUPŠTINA HRVATSKOG DOMA

Radno predsjedništvo

Uvaženi gosti

U subotu, 20. ožujka 1999. godine u Tuzli je održana VI. redovita godišnja skupština Društva "Hrvatski dom" Tuzla

Prije početka radnog dijela Skupštine, Izvorna folklorna skupina Hrvatskog doma "Hrvatski zvuci" župe Soli iz Ljepunice, izvela je desetominutni kulturno-zabavni program. Bila je to tradicionalna izvorna pjesma, svirka i kolo.

Sjednicom Skupštine predsjedavao je mr. Josip Šimić, predsjednik Skupštine Društva "Hrvatski dom". Voditelj zasjedanja bio je g. Juraj Novosel, jedan od obnovitelja i značajnih članova Skupštine.

Uvodnu riječ dao je mr. Josip Šimić, predsjednik Skupštine Društva. Bilo je tu podsjećanja i na dane Obnoviteljske skupštine (13. ožujka 1993.) prije šest godina.

U teškoj ratnoj zbilji, kad su neki dvojili, ostali ili otići, skupina odvažnih Hrvata na čelu s fra Petrom Matanovićem, gvardijanom Franjevačkog samostana Sv. Petra i Pavla u Tuzli, izašla je sa znakovitim odgovorom - obnavljamo rad Društva "Hrvatski dom" u Tuzli. Kristalna dvorana hotela "Tuzla", ruka na srcu, himna, jednodušno i jednoglasno - DA. Bila je to poruka svima, mi smo ovdje, ovdje imamo Dom, ovdje i ostajemo.

Gospodin Šimić je podsjetio i na prvu predsjednicu obnovljenog Društva, pokojnu prof. dr. Zdenku Dušek.

Skupštinu su pozdravili uvaženi gosti, gospodin Ivo Andrić-Lužanski, predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine, gospodin Davorin Zagorščak, generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli, gospodin Pejo Banović, predsjednik Županijskog odbora HDZ BiH Soli, gospodin Redžep Ismajlović, predsjednik GKUD "Bosna" Tuzla i gospodin Rade Bjekić, predsjednik Srpskog prosvjetnog i kulturnog društva "Prosvjeta" Tuzla.

Pročitani su brzogovorni pozdravi i potpora skupštini Društva, predsjednika Tuzlanskog kantona dr. Tarika Arapčića i zastupnika u Saboru Tuzlanske županije Marka Amidžića.

Sve je ovo Skupštini dalo i jedan svečani i ozbiljni ton.

Vrijedno je spomenuti uvođenje novog tijela Društva, Savjeta savjetodavnog organa Upravnog odbora Društva "Hrvatski dom" i povećanje broja članova Upravnog odbora sa 11 na 15.

U izbornom dijelu zasjedanja za predsjednika Skupštine ponovno je izabran mr. Josip Šimić, a za dopredsjednika dr. Jozo Đerek.

U novi, petnaestočlani Upravni odbor izabrani su: mr. Ljubomir Aždajić, prof. dr. Jozo Budimir, Jozo Grgić, Rafo Jozić, Tomislav Križan, fra Petar

Matanović, Zlata Musić, Franjo Pavlović, Rado Pejić, Marica Petrović, Ante Zvonar, zatim Želimir Ban i mr. Miroslav Petrović ispred HKD "Napredak" Tuzla, te Ljubica Ereiz i Marica Vikić ispred Udruge "Hrvatska žena".

Izabran je i novi Nadzorni odbor od pet članova: Josip Welte, predsjednik, Berislav Tadić, Matija Klobučarić, Marija Kovačević i Josip Petric.

Projekciju plana i programa aktivnosti i manifestacija kulturno-društvenog sadržaja za

1999. godinu iznio je mr. Josip Šimić, predsjednik Društva.

Iako su Društvo za ovu godinu odobrena određena sredstva iz Proračuna Tuzlanskog kantona i dalje je neophodno kontinuirano raditi na osiguranju materijalne podloge za djelotvoran njegov rad.

I ovom prigodom pozivamo članove Društva. **DODITE U SVOJ DOM.**

Družite se, a i članarinu uplatite!

Tajništvo Hrvatskog doma

Ljepunički zvuci

OBRAĆANJE JAVNOSTI

Društvo "Hrvatski dom" Tuzla, sa svoje VI. redovite godišnje Skupštine održane 20. ožujka 1999. godine obraća se javnosti ovim prosvjedom.

Čini terorizma koji su ovih dana kulminirali atentatom u Sarajevu na gospodina Jozu Leutara, zamjenika ministra unutarnjih poslova Federacije Bosne i Hercegovine, duboko su nas uznemirili i zabrinuli.

Oštro osuđujemo ovaj čin, kao i druge čine terorizma i nasilja nad svim narodima i građanima u Bosni i Hercegovini, i suosjećamo s obitelji Leutar.

Predsjednik Društva
mr. Josip Šimić, dipl. ing. kib.

ODRŽANA IZBORNA SKUPŠTINA HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE

U Tuzli je održana 21. ožujka 1999. godine izborna skupština Općinskog odbora HDZ-a. Na Skupštini su, pored izabranih predstavnika temeljnih ograna, nazočni bili i rad skupštine pozdravili gosti: gospodin Ivo Andrić Lužanski, predsjednik Federacije BiH, gospodin Davorin Zagorščak, generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Tuzli, Pejo Banović, predsjednik Županijskog odbora HDZ Tuzla i mnogi drugi.

Izviješće o radu Općinskog odbora od protekle Skupštine podnio je gospodin Ivica Marinović, predsjednik.

Utvrđena je lista kandidata za Općinski odbor, Nadzorni odbor i Županijsku skupštinu. Potom je izabrano 16 članova novoga Općinskog odbora od 40 kandidata. Izabrani su (poredak prema broju dobivenih glasova): Anto Pranjčić, mr. Ljubomir Aždajić, dr. Jozo Budimir, Ivica Marinović, Anto Grbić, Rado Pejić, dr. Božo Tomić, Dragan Petrović, Ivica Kovačević, Pejo Banović, Marjanko Divković, Mara Cvijetić, dr. Zlatko Unger, Danijela Banović, Anto Jurić i Zvonimir Banović. Izabrano je i pet članova Nadzornog odbora i 60 izaslanika za Županijsku skupštinu.

U raspravi su sudjelovali brojni predstavnici Skupštine i gosti, te se osvrnuli na rad Odbora u proteklom periodu i dali prijedloge za naredni period.

Na prvoj konstituirajućoj sjednici održanoj 24. ožujka za predsjednika Općinskog odbora izabran je Ivica Marinović, dosadašnji predsjednik, a za dopredsjednika su izabrani Dragan Petrović i Anto Jurić, a za tajnicu Danijela Banović.

NOVI KORAK NAPRIJED NHI TUZLANSKE ŽUPANIJE

U petak 12. ožujka 1999. godine u hotelu "Bristol", održana je Utemeljiteljska skupština županijske organizacije NHI Tuzla. Na Skupštini je izabrano 14 odbornika Županijskog odbora. To su gospoda: Ivica Ivanić, Vera Zvonar, Marinko Jurišić, Matija Klobučarić i Nikola Stjepić iz Tuzle; Jakov Ninić, Manda Geljić, Ivan Krndelj, Marko Jurišić, iz Ravne-Brčkog; te Anto Matić, Marko Jurišić, Fabijan Šestan, Nedeljko Klarić i Tomo Hrgović iz Gradačca.

Članovi Županijskog odbora NHI tuzlanske županije po položaju su: Mijo Anić, član Predsjedništva NHI BiH i Ante Zvonar, zastupnik NHI u Skupštini tuzlanske županije. Po jedno mjesto ostavlja se predsjednici Županijskog foruma žena NHI i predsjednici Županijskog foruma mladeži. Pet mjesta ostavlja se budućim općinskim organizacijama NHI: Lukavac, Živinice, Banovići, Srebrenik i Čelić.

U Nadzorni odbor izabrani su, Žarko Lacić i Lucija Lacić iz Ravne-Brčkog i Zvonko Bosankić iz Tuzle.

Odbornicima je na izboru čestitao dopredsjednik NHI BiH, g. Ivo Lozančić. On je posebno istakao da Županijski odbor i njegovo čelništvo očekuje golem posao na dovršetku ustrojavanja stranke, stalnom poboljšanju materijalnih, prostornih i drugih uvjeta rada, kao i priprema za ovogodišnje lokalne izbore.

Gospodin Mijo Anić se zahvalio u ime izabranih odbornika i posebno podcrtao napor koji će učiniti Županijski odbor na stvaranju uvjeta i profesionalizacije nekih ključnih funkcija.

Dragica Popov

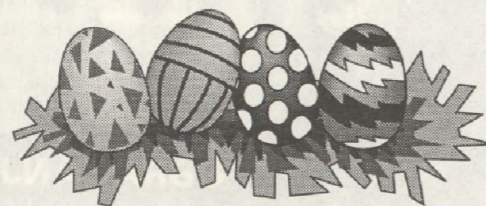

*Pretno
Uskrsne blagdane
želi vam*

§ FIDUCIA

DRUŠTVO JEDNOG LICA ZA PRUŽANJE POSLOVNIH USLUGA
STRUČNI I KONSULTATIVNI POSLOVI
VEZANI ZA OSNIVANJE I RAD PODUZEĆA

**Sretan Uskrs
želi vam**

Astra-obuća

d.o.o. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
Tel/fax: ++387 75 252 394

HRVATSKO NARODNO VIJEĆE

U povodu priopćenja 2. korpusa vojske Federacije od 22. ožujka 1999. godine o zabilježenim slučajevima provokacija civilnih osoba usmjerenim prema pripadnicima vojske Federacije BiH, na području MZ Lipnica i napisa u Dnevnom Avazu, 23. i 24. ožujka 1999. godine, kao i insinuuacija o potencijalnim krivcima (Hrvatima, Hrvatsko narodno vijeće BiH, područni ured u Tuzli, oglašava se sljedećim:

PRIOPĆENJEM ZA JAVNOST

Najoštrije osudujemo napade na pripadnike 2. korpusa vojske Federacije i od nadležnih organa tražimo da ulože sav trud da se krivci pronađu i privedu sudu pravde.

Primjereno dobri međunacionalni odnosi i zajednička borba naroda protiv agresije na Tuzlanskom kantonu-županiji, u čemu su Hrvati značajno participirali u jedinicama Armije BiH i postrojbama HVO i preko postotka sudjelovanja u broju stanovnika, daje nam za pravo da odbijemo sve insinuuacije da vojska Federacije, Daytonski zasnovana, pa time i 2. korpus VF nije i naša. Nitko nema prava dovesti u pitanje tečevine rata, a multietničnost jedinica, postrojbi, štabova i komandi ostvarena, posebno u početnom razdoblju rata, može biti poticaj i sadašnjem komandnom sastavu 2. korpusa VF da to ostvari.

Prosvjedujemo protiv insinuuacija u napisima Dnevnog avaza i niske profesionalne razine novinara E. H. koji unaprijed određuju krivce, govori o "ustaškoj mladeži"..., uvezenim napadačima i sl..., što je unijelo nemir među stanovnike MZ Lipnica - Hrvate i izaziva opravdanu sumnju u poštene namjere novinara da se krivci pronađu i primjereno kazne. Takvi napisi i priopćenja nisu samo suprotni kodeksu novinarske profesije već i Općoj deklaraciji o pravima čovjeka i građana koju je BiH kao Država prihvatila i obvezala se sprovesti, a po kojoj "nitko nije kriv dok se krivica ne dokaže..." a svatko se smatra nevinim, dok se krivica na osnovu zakona ne dokaže".

Kome je ovakvo priopćenje trebalo?

Koja mu je pozadina?

Hrvati TK/TŽ u čitavom ovom razdoblju su dokazali opredjeljenost za BiH, ali Daytonski uredu, po mjeri sva tri njena naroda i građana BiH. Ne žele ni više ni manje od toga. Prihvaćaju i obveze i prava, pravo na istinu prije svega.

Po ovome, ali i po svim drugim neriješenim slučajevima napada na život, opću i imovinsku sigurnost građana BiH, tražimo energično i efikasno sprovođenje istrage i kažnjavanje krivaca.

Profesionalizam, stručni i moralni ugled radnika MUP-a, multietničko ustrojstvo policije TK/TŽ, mora biti garant opće i imovinske sigurnosti svih naroda i građana, pa time i pripadnika 2. korpusa Vojske Federacije BiH.

Zastupnik, Slavko Peričević, dipl. ing.

Hrvatski Glasnik, ožujak 1999.

U krivom ogledalu

Distrikt Brčko, ali za sve ljude i nacije

Rubrika u krivom ogledalu, koju ispisujem unazad tri broja "Hrvatskog Glasnika", naišla je na dobar prijem i odobrenje kod mnogih čitatelja. Istina ima i onih koji se ljute, jer su prozvani u ovoj rubričici. Uz zahvalnost onima koji podržavaju ovaj način komuniciranja sa čitateljstvom, srdačno pozdravljam i one koji se ljute i zahvaljujem im na pozornosti.

Za pisanje jesam kriv, ali ako je ogledalo iskriviljeno pa im ne daje odraz koji žele, ne mogu biti krivim. Da bi i moj i njihov odraz, u zajedničkom krivom ogledalu, bio što ljepši, dobro bi bilo da svi oni koji imaju povod za ljutnju to i napišu. Prostora za njihovo pisanje ili bar usmeno priopćenje, kao i za moje, biti će dovoljno u svakom broju.

Da ne bih ostao samo na riječima prelazim i na djelo. Mladi gospodin iz Udruge stradalnika domovinskog rata Božo ČAJIĆ mi nedavno pripomenu da sam kroz ovu rubriku zaratio sa svima, izuzev sa njim. Nisam imao namjeru ni s kim ratovati pa mi Čajićeva poruka nije baš najjasnija. Isto tako mi nije jasna njegova ljutnja glasno izražena nakon nedavno održane Pete sjednice Skupštine Društva "Hrvatski dom" Tuzla, a glede nedovoljne zastupljenosti stradalnika domovinskog rata u organima Društva.

Bez obzira na to koliko imao argumenata i opravdanja za ljutnju, to psiho stanje ništa neće promijeniti. Umjesto toga stradalnici bi morali imati dobrog organizatora mirnodopske borbe za njihova, zaslužena i krvlju plaćena, prava, kao što su imali organizatora borbe u obrambenom domovinskom ratu. Samo na takav način od države, pa i od "Hrvatskog doma", će izboriti ono što su odavno zaslužili.

Na nedavno održanoj Izbornoj sjednici Općinske organizacije HDZ-a Tuzla Ivo ANDRIĆ - Lužanski, predsjednik Federacije BiH, između ostalog je rekao: "Ne borim se za treći entitet, nego za svoj identitet. O Brčko - distriktu nema i ne može biti dogovora dvojice bez trećeg." Ovo trećeg je podrazumijevalo opravdano reagiranje na susret premijera federalne Vlade Edhema BIČAKČIĆA i predsjednika Vlade Republike Srpske Milorada DODIKA, u ostavci, sa međunarodnim arbitrom za Brčko Robertom OVENOM.

P.S. Gospodine Andriću, čestitam za ovo reagiranje i imate u tome potporu "Hrvatskog Glasnika", rubrike u "Krivom ogledalu" i moje malenkosti. Nadam se da ćete pročitati ove redove, kao što ste pročitali i jednu raniju prozivku na koju ste se naljutili.

Hrvatski Glasnik, ožujak 1999.

Naknadni susret međunarodnog arbitra za Brčko Roberta Ovena sa Edhemom Bičakčićem, premijerom Vlade Federacije BiH i Miloradom Dodikom, premijerom Vlade RS, u ostavci, s razlogom je izazvao podozrenje dužnosnika HDZ-a BiH koji naglašavaju da nema razgovora o Brčkom bez trećeg, u ovom slučaju Hrvata

SPAHIĆEM, svojevremeno gloduror lista "Zmaj od Bosne". Ekspeditivnošću suda ne mogu se pohvaliti ni novinar u mirovini Mato BIKIĆ i malenkost pisca ovih redova N.J.I. čiji se sudski spor sa Spahićem razvlači duže od dvije godine.

Očito, riječ je o nekom vrlo neovisnom sudu, koji dosljedno izvršava naloge svojih poslodavaca i stranačko-vladajućih moćnika koji su čelnike sudova instalirali na čelne pozicije.

Možda i ovaj prigovor netko shvati kao borbu za treći, hrvatski, entitet.

Gospodin Jozo GRGIĆ, predsjednik Općinskog vijeća Tuzla, predsjednik Upravnog odbora Društva

Foto:BLICKO

Ivo Andrić-Lužanski, Pejo Banović i Ante Zvonar: "Pripazi Ante šta pričaš, jer moglo bi te koštati! Bili smo nekada u istoj stranci i dobro znamo šta je tko radio, šta govorio i kako se ponašao."

"Hrvatski dom" i direktor Hotela "Bristol" (sve dužnost do dužnosti, a novca nigdje) nedavno je izgubio "dobar glas".

Dokaz za ovakvu tvrdnju smo preuzeli sa nedavno održane Pete sjednice Skupštine Društva "Hrvatski dom" Tuzla na kojoj Grgić, zbog izgubljenog "dobrog glasa", nije bio u stanju pročitati svoj govor pa je to u njegovo ime učinio voditelj zasjedanja Skupštine g. Juraj NOVOSL. Unatoč tome sve je prošlo kako valja i nazočni su dobro razumjeli što je Grgić poručio.

Kada sam već kod i oko hotela, sjetih se i podatka da je dokazano najveći nacionalist u Tuzli Zdenko RADOŠEVIĆ, direktor Hotela "Tuzla".

Dokaz za ovu tvrdnju je njegovo radovanje kada god mu je "Nacionalni restoran" dobro popunjen.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

Sretan Uskrs

foto color žunić
express color laboratory
ul. Veljka Vlahovića 56, TUZLA Tel.: 075 34 384
TUZLA • TEŠANJ • GRAČANICA

**EKSPRES
IZRADA KOLOR
FOTOGRAFIJA
SVIH FORMATA
ZA SAMO 30 MINUTA**

foto color žunić
express color laboratory

Osnovan 1992.godine **INDEPENDENT**
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

FM RADIO
Kameleon

(+ +387-75) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA
Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.della.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio.kameleon@della.com.ba

narodni radio
Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 Tuzla-BiH

DA JE DO KADIJE...

Kada je odlučivano o prvim simbolima i nazivu TPK bilo je realnih političara koji su ukazivali da, ono što je većinom dignutih ruku izglasano, nije odraz povijesnih i kulturnih stanja na ovim prostorima, ali o tome je morao presuditi tek Ustavni sud

Sudionici konstituiranja prvo Tuzlanskog okruga, a onda Tuzlansko-podrinjskog kantona danas mogu posvjedočiti kako su "usijane glave" prije sedam-osam godina bile toliko uvjerene da je povijest i kultura na njihovoj strani, da oni mogu uraditi što god hoće. I da to nitko i nikada neće dovesti u pitanje! Riječ je o kreaciji najosnovnijih simbola naziva i simbola TPK.

Danas smo svjedoci raspisivanja novog natječaja za grb i zastavu kantona, ali ne više onog što se četiri-pet godina nazivao Tuzlansko-podrinjski, nego jednostavno Tuzlanskog kantona. Ove promjene uslijedile su nakon što je Ustavni sud Federacije BiH osporio valjanost usvojenog grba i zastave, pa i imena TPK te naložio da se između konstitutivnih naroda i relevantnih političkih stranaka ima organizirati rasprava i donijeti odluka kako će izgledati novi simboli i nazivi. Pao je tako u vodu (nije u Drinu) naziv Tuzlansko-podrinjski kanton, a izglasano je jednostavno Tuzlanski kanton. Ovaj teritorij jednostavno više nema nikakvog dodira s Drinom i zašto bi se onda zvao "podrinjski". Možda je bilo bolje da je u nazivu imao pridodato ime "savski" jer mu je rijeka Sava

svaki dan na domak ruke? Realni poslanici i delegati Skupštine tadašnjeg TPK govorili su da ne treba u naziv stavljati ime "podrinjski" jer to ovaj kanton zaista i nije. Oni koji su pak ovamo stigli s rijeke Drine i koji imaju žarku želju da se na njene obale i u svoje domove brzo vrate, isforsirali su da ovaj kanton dobije ime TPK, iako taj naziv nije realno ocrtavao njegovo ime. I, ako se mnogi Podrinjci vrate na obalu Drine, nakon potpisivanja Dayton, to više neće biti teritorij koji gravitira Tuzli.

Kada je raspisan prvi natječaj o izboru simbola i naziva ovog kantona, potrošeno je dosta novaca na nagrade, sjedničenja, pisanje raznih odluka, analiza.

Ako netko misli da to nije koštalo dobrih novaca onda je naivan. Kada je, pak, sve usvojeno koliko će koje boje, vjerskih i kulturnih simbola, pa i kolika će biti veličina kojeg simbola, i koliko će kojem narodu pripadati, uslijedilo je nezadovoljstvo. Naime, ime i simboli TPK usvojeni su protivno jednom broju delegata (zna se kojih), i onda je uslijedila tužba Ustavnom sudu Federacije. I tužba je usvojena. Skupština ovog kantona, tek u novom sazivu, suočila se sa neminovnim promjenama imena i oznaka kantona.

Tako bi se sva zavrzlama, troškovi i zamjerke što odmah nije sve urađeno najbolje, mogla svaliti na stari saziv Skupštine.

No, osvrnimo se malo na to koliko narod košta ako neke usijane glave rade što hoće, ako stvari procjenjuju van domena iole realnih, zrelih, i izraslih političara, i ako tjeraju inat. Sada se

ponovno mora raspisati natječaj za izbor zastave i grba, i zato se moraju platiti debele marke. TK se stalno pravda da nema dovoljno novaca za borbe, invalide, šehide, umirovljenike, socijalno ugrožene, ali ima, eto, za bacanje u vodu i plaćanje silnih troškova po nekoliko puta.

Znaju li birači koliko KM treba platiti da se izmijene svi memorandum, nazivi, zastave, grbovi, pečati, u svim mogućim firmama i ustanovama ovih 14 općina?

Znaju li davatelji poreza i obveza da ovdje, a samo oko 120 školskih ustanova, treba promijeniti sve ploče (po dvije, latinicom i ćirilicom), koliko ovdje ima zdravstvenih, policijskih, inspeksijskih, komunalnih, i inih ustanova i naziva?

Na koliko je muhura (pečata) potrebno sada promijeniti ono TPK u TK, na koliko odštampanih obrazaca i memoranduma, svjedodžbi? Sve to treba "spaliti" i iznova tiskati samo zato što su neke glave bile u prilici da dizanjem ruku nadglasuju realiste i, umjesto TPK, odmah izglasuju TK, umjesto vjerskih simbola, da odmah u grb stave povijesne i nepobitne kulturne simbole slavne Bosne, a ne tamo neke koju sada stvaraju i opisuju dvorski povjesničari i kulturolozi.

Oni koji su došli u priliku da dizanjem ruku odlučuju o tako delikatnim stvarima, bar pojedinci, ne znaju o povijesti Bosne ni osnovnu početnicu.

Oni bi htjeli da Bosna bude ono što je bila posljednjih vijekova, a nikako kao zemlja koja ima svoju krvavu i tragikomičnu povijest od Kulina bana do današnjih dana.

M. BIKIĆ

K O R U P C I J A

Ima korupcije, nema korupcije! Ima mita (ranije je ovaj termin bio u češkoj uporabi), nema mita!

A normalan čovjek samo da se oko sebe okrene pa će utvrditi kako, bez korupcije (potplaćivanja) i mita u Tuzli i okolici, ne bi bilo mnogo toga izgrađeno, otvoreno, aktivirano, mnogi se ne bi na brzinu obogatili, skinuli kajmak s nekih radnji i poslova, uzeli ono što pripada državi, kantonu, i općini.

Kada su međunarodni dužnosnici golim okom utvrdili da se dosta toga ne bi moglo uraditi bez korupcije, tek tada su se naši bajni političari okrenuli sebi i rekli: "Pa stvarno ono se nije moglo uraditi bez da vam je netko u džep gurnuo puno novaca".

Sada smo nešto konkretnije informirani da je korupcija i mita bilo u Kantonu.

Neka imena su stigla u javnost, a hoće li istražni suci (htjeti i smjeti) do njih doći, i kako će ih "snimiti", to je već druga stvar.

S obzirom na sudsku praksu, mi ne bismo rekli da će suci istjerati stvari na čistac.

Dabogda da ne bude "tresla se gora, rodio se miš". U općinama, na svojim razinama, korupcije

nema, kako je izvjestila SDA sa sjednica općinskih vijeća gdje "vladaju" SDA načelnici. Ostalo je da se presaberu načelnici koje nije nominirala SDA.

Ima li korupcije u našem gradu? U Tuzli? Još nitko nije o tome glasno zborio.

Ali, recite mi molim vas, jesu li se u gradu mogli izgraditi objekti na nedozvoljenim mjestima bez korumpiranja nekog šefa, službenika, inspektora.

Zašto se takvi objekti uglavnom podižu nedjeljom?

Jesu li se mnoge mesnice mogle otvoriti u garažama, a da nikome nije tutnuta makar teleća glavušica, ili da redovito ne dobija kilogram šničla?

Pogledajte tko je sve postao uvoznik i izvoznik, tko je sve na firmi napisao "company".

Jeste li vidjeli kako su se neke parafilije na vrijeme pobrinule da dobiju u zakup najatraktivnije poslovne prostore, čak i sa strane, da bi kad krene privatizacija imali prednost u kupovini?

I samo da prokomentiramo još jedan najsvježiji slučaj što su ga dotaknule neke novine (svi nisu htjeli ili nisu smjeli).

Sjećate li se afere s "Promdei bankom" iz Zagreba. Njen direktor je na sva zvona udarao da

ga u Zagrebu hoće ubiti kao uspješnog bankara. Kasnije se saznalo da su u ovu banku uplaćena pozamašna sredstva iz Sarajeva, namijenjena izgradnji kuća u Brčkom.

Onda se iz te banke nisu mogla vratiti ta sredstva, pa je premijer Vlade radi redovne likvidacije Narodne banke Sarajevo, morao naći model da se namire i sredstva uplaćena "Promdei banci".

Svi kantoni s bošnjačkom većinom morali su uletjeti s desetina miliona DM da pomognu i Narodnoj i "Promdei banci".

Tuzlanski kanton je "uletio" samo sa oko šest milijuna DM. Mašala! Gdje je tu mito?!

M. BIKIĆ

AFORIZMI

Teško je zakoračiti u budućnost dok sadašnjost kroje ljudi prošlosti.

U svijetu gdje učeni ljudi slabo žive, a pokvareni brzo napreduju, ti i dalje uči.

Pokvaren i bogat može se postati preko noći, ali ne i učen.

PETA REDOVITA SKUPŠTINA HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA NAPREDAK U SARAJEVU

NAPREDAK JE I U NAJTEŽA VREMENA POKAZAO ŠTO MOŽE LJUBAV I ODANOST PREMA DOBRU

U nazočnosti predstavnika javnoga, kulturnoga i političkog života, te predstavnika Crkve, zastupnika Napretkovih podružnica, središnjih tijela, organizacija i udruga Napretkove obitelji, 13. i 14. ožujka 1999., održana je u Sarajevu Peta redovita Skupština Hrvatskog kulturnog društva NAPREDAK

Predstavnici podružnice HKD NAPREDAK iz Tuzle bili su: fra Petar Matanović, mr. Miroslav Petrović i Juraj Novosel.

Uvodno izlaganje o radu HKD-a Napredak podnio je prof. dr. Franjo Topić, predsjednik HKD-a Napredak.

Prof. dr. Topić naglasio je da je Napretkova obitelj u 1998. godini organizirala 82 koncerta, 24 tribine, 42 predstavljanja knjiga, 46 izložbi; izdane su 22 knjige, stipendirale su 251 daka i studenta, izdavale četiri stalna časopisa, sudjelovale u radu Radio-postaje "Vrhbosna", te organizirale preko 50 sportskih manifestacija.

Dr. Topić izrazio je nezadovoljstvo malim brojem povratka prognanika u prošloj godini, jer je 1998. godina bila od strane međunarodne zajednice proglašena godinom povratka.

Govoreći o prijedlogu programa rada za 1999. godinu, koji je Skupština usvojila, i istakao je:

Pomirenje nas samih sa sobom, pomirenje unutar hrvatskog naroda, kao i među narodima

Bosne i Hercegovine. Povratak ljudi u svoje domove i na svoja ognjišta. Bez dobrih i sposobnih ljudi nitko nema izgledne budućnosti. Kriva je dilema: ili sposobni ili poštenu ljude, nego i sposobni i poštenu. Napredak će sa svojim silama raditi i dalje na ovoj liniji. I dalje ćemo poštivati različitost kao važnu kategoriju. U tom smislu predlažem da sve hrvatske političke, kulturne i crkvene institucije i organizacije prirede jedan SKUP na kojem bi se vidjelo gdje smo, kud idemo i što uistinu hoćemo, naglasio je prof. dr. Franjo Topić.

Skupštinu su pozdravili msgr. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup Vrhbosanski, dr. Haris Silajdžić,

Radno predsjedništvo

dopredsjednik Vijeća ministara BiH i mnogi drugi prisutni gosti na Skupštini.

Posebna pozornost je posvećena izdavaštvu i medijima. Danas se u BiH izdaju slijedeći Napretkovi časopisi: HRVATSKI GLASNIK u Tuzli, koji izlazi već sedmu godinu; STEČAK u Sarajevu - izlazi šestu godinu; BOBOVAC, list vareških Hrvata i NOVI iz Novog Travnika izlaze

petu godinu; USORA, izlazi kao podlistak Hrvatskog Glasnika iz Tuzle.

Vodila se rasprava o registriranju podružnica i o Zakonu o restituciji.

Glede svojih budućih djelatnosti, V. godišnja skupština se, pored ostalog, posebno očitovala da je potrebno:

- Nastaviti svoju prvenstvenu zadaću, stipendiranja daka i studenata, u cilju njihova ostanka u BiH i zapošljavanja u zavičaju;

- Ustrajati na pravima i na poštivanju hrvatskoga književnoga jezika u BiH kao potpuno ravnopravnog drugim jezicima u svim školskim udžbenicima i medijima, pred državnim organima i u svim ustanovama;

- Tražiti i postići od državnih i lokalnih vlasti potporu za svoju djelatnost od opće koristi, napose na području školstva;

- Izboriti pravo na ravnopravnu medijsku nazočnost na čitavom prostoru BiH putem elektronskih i novinskih medija, te postići da politički predstavnici hrvatskog naroda u BiH, kao i drugi politički čimbenici, poduzmu sve potrebne korake u tom smislu;

- Odlučno inzistirati i postići pravo Hrvata na povratak u mjesta svog prijeratnog boravka, u svoje domove i stanove i u posjed svoje imovine;

- Dobiti natrag svu konfisciranu i nacionaliziranu imovinu HKD Napretka u BiH i RH;

- Pripremiti dostojno obilježavanje svoje stoljetnice, 2002. godine.

Skupština je izrazila zahvalnost na financijskoj potpori federalnih i županijskih institucija, kao i svim svojim dobrotvorima.

Priredio: Juraj NOVOSEL

osce SVEČANO OBILJEŽENA TREĆA GODIŠNICA REGIONALNOG CENTRA OSCE U TUZLI

U subotu, 20. ožujka 1999. godine u Kristalnoj dvorani hotela TUZLA svečano je obilježena godišnjica zvaničnog otvaranja Regionalnog centra OSCE-a u Tuzli.

Prijemu su prisustvovali šef Misije OSCE-a u Bosni i Hercegovini ambasador gospodin Robert L. Barry i drugi visoki zvaničnici OSCE-a, jedan broj ambasadora zemalja koje imaju svoje predstavnike Zaposlene u OSCE u zoni odgovornosti Regionalnog centra, kao i drugi uvaženi gosti: predsjednik Federacije Bosne i Hercegovine gospodin Ivo Andrić Lužanski, predsjednik Tuzlanskog kantona gospodin dr. Tarik Arapčić, gradonačelnik Tuzle gospodin mr. Selim Bešlić, rektor Univerziteta gospodin prof. dr. Sadik Latifović, gvardijan Franjevačkog

samostana fra Petar Matanović, te predstavnici javnog, političkog i kulturnog života Kantona i grada Tuzle, kao i predstavnici javnog informiranja.

Gostima se obratila direktorica Centra gospođa dr. Onelica Cardettini i ambasador gospodin Robert L. Barry.

Regionalni centar Tuzla je otvoren 18. ožujka 1996., u sklopu SCE Misije u Bosni i Hercegovini koja je uspostavljena par mjeseci ranije. U skladu s općim osnovama mirovnog sporazuma (poznatog kao Daytonski sporazum), OSCE misija promovira demokratske vrijednosti, prati i razvija ljudska prava, nadgleda izbore, implementira kontrolu naoružanja, te izgrađuje mjere povjerenja i sigurnosti u Bosni i Hercegovini. Misija u Bosni i Hercegovini je najveća misija koju je OSCE ikada organizirao. Zajedno sa Glavnim uredom u

Sarajevu, OSCE-ova nazočnost je predstavljena i sa četiri Regionalna centra i 24 Terenska ureda. Regionalni centri se nalaze u: Tuzli, Banjoj Luci, Mostaru i Srpskom Sarajevu. Regionalni centar u Tuzli koji obuhvaća gotovo trećinu područja Bosne i Hercegovine predvodi dr. Onelica Cardettini. Područje odgovornosti RC Tuzla se proširuje na teritorij Federacije i na Republiku Srpsku. Regionalni centar Tuzla pokriva ukupno 48 općina: 29 njih se nalazi u tri federalna kantona Tuzlanskom, Zeničko-dobojskom i Posavskom kantonu, a 19 općina u Republici Srpskoj. Od 2,75 milijuna registriranih glasača u cijeloj zemlji, preko jednog milijuna njih živi u području Regionalnog centra u Tuzli. Regionalni centar Tuzla i njegovih osam terenskih ureda su odgovorni za ovo veliko područje. Terenski uredi su smješteni u Bijeljini, Doboju, Orašju, Srebrenici, Varešu, Zenici i Zvorniku. Status centra u Brčkom će uskoro ponovno biti analiziran. U Regionalnom centru Tuzla trenutno je zaposleno oko 207 osoba od kojih su 80% domaći članovi osoblja. OSCE pruža potporu Uredima Ombudsmena u Tuzli, Orašju i Zenici, kao i centrima za potporu u političkim aktivnostima partije u Bijeljini, Brčkom, Doboju i Zenici te čitaonici u centru za demokratizaciju u Bijeljini.

Dr Božo TOMIĆ, ministar gospodarstva, industrije i energetike u Vladi Tuzlanske županije

Nema obnove i razvoja bez ino - kapitala

"U Vladi Tuzlanske županije nastojim raditi profesionalno, sukladno propisima, a u interesu svih ljudi. Hrvati Tuzle i tuzlanskog kraja moraju kroz neki vid organiziranja, a to bi mogao biti "Hrvatski dom", profilirati i definirati zajedništvo nacionalnih interesa" - ističe ministar i znanstvenik dr. Božo TOMIĆ

Dr Božo TOMIĆ, ministar gospodarstva, industrije i energetike u Vladi Tuzlanske županije rođen je 1952. godine u Grabovici. Doktor je znanosti iz oblasti rudarstva, a ministarsku dužnost obnaša po treći put ili, kako ima običaj reći, sada je u trećem polovičnom, a drugom pravom mandatu. Od osnovne škole do zvanja magistra školovanje je pohađao u Tuzli, a titulu doktora znanosti je obranio na Sveučilištu u Zagrebu 1989. godine.

Uža znanstvena specijalnost mu je vezana za eksploataciju soli, jer je svojim radnim odnosom i tradicijom (preko oca Petra, koji je također radio u Rudniku soli "Tušanj"), genetski vezan za tuzlanski Rudnik soli "Tušanj".

Gospodine Tomiću, niste od ranije bili angažirani u politici, a ni dan-danas se ne eksponirate dnevno-politički. Unatoč tome ste već drugi, odnosno treći, mandat na ministarskoj funkciji.

"Više sam se bavio znanostima, a manje politikom. U političke vode sam uskočio 1992. godine, jer je to bilo vrijeme političko - životnih izazova i tražilo je da čovjek bude politički organiziran. Od svibnja te godine sam se uključio u HDZ i HVO, a do danas sam član iste stranke."

Zašto baš u HDZ?

"Te ratne, 1992. godine Hrvatska demokratska zajednica je bila jedina organizirana opcija među Hrvatima na ovim prostorima. Realno gledano i pošteno govoreći, to je politika i politička stranka koja je organizirala i vodila hrvatski narod."

Ako je suditi po broju mandata i po Vašem akademskom zvanju, niste imali, u okviru HDZ-a, konkurenciju za ministarsku fotelju?

"Bilo je vjerzainteresiranih, ali vjerujem da je presudan bio moj odgovoran i profesionalan pristup prema obvezama."

Gospodarstvo nije baš oblast bliska i interesantna širem pučanstvu. Kako živimo u vremenu kada je sve ispolitizirano, pa i gospodarstvo, pada u oči da se samostalno, kao pojedinac, intelektualac i doktor znanosti politički ne oglašavate. Je li to rezultat Vašeg karaktera ili su takve stranačke instrukcije?

"Nisu stranačke instrukcije. Gospodarstvo je specifično i vrlo kompleksno pa ne trpi dnevno-političko istrčavanje i interpretiranje. Ispred stranke sam predložen na ovu dužnost, a ona traži krajnje profesionalan odnos prema obavezama."

Svi zajedno moramo gospodarstvo vratiti na predratnu razinu, a, paralelno s tim, moramo hvatiti priključak sa svjetskim naučnim i gospodarskim trendovima.

Uz sve to moramo rješavati najteži problem Bosne i Hercegovine, a to je (ne)uposlenost stanovništva."

Kada je riječ o uposlenosti, gdje smo na europskoj rang ljestvici?

"Na samom dnu, jer nam je uposlenost ispod 10 postotaka, a što je još gore taj problem niti možemo riješiti brzo, a ne možemo ni sami, odnosno bez međunarodnih donacija i ino-investicija."

Stanje u gospodarstvu nam je katastrofalno i običan čovjek ne vidi izlaz.

"Iz svega, pa i iz našeg gospodarstvenog stanja ima izlaza. Stanje u ovoj važnoj, najvažnijoj, oblasti moramo gledati sa poratne pozicije sa koje smo startali."

Osim vidljivih razaranja tu su i nevidljiva, a velika razaranja i zaostajanja za svjetskom tehnologijom.

Tu je gubitak kadrova i tržišta, odlasci kadrova i otežane komunikacije. Sve to je teže nadoknaditi od same izgradnje i obnove industrijskih objekata, a još nas čekaju tranzicija i privatizacija.

Obnova i tranzicija, paralelno, jedinstven je proces u svijetu i sve to moramo imati u vidu kada govorimo o gospodarstvu na ovim našim prostorima."

Kako biste prokomentirali "papirološke" pripreme za predstojeću privatizaciju?

"Ovaj posao je kod nas usmjeren više političkim, nego znanstvenim odlukama. Prije samog definiranja modela privatizacije, donesena je politička odluka da u privatizaciji sudjeluje cjelokupno punoljetno stanovništvo kroz dobivanje certifikata. To znači da postojeće stanje gdje su radnici upravljali tvornicama proširujemo na ukupno stanovništvo. Nadam se da ćemo, bar u dijelu gospodarstva, imati i tzv. strateške

investitore. Mi u Tuzlanskom kantonu imamo sreću da će od ukupno procijenjene imovine, koja ide u privatizaciju, od 2,5 milijarde maraka, oko 2,2 milijarde biti pokriveno certifikatima. Znači bar jedan dio imovine će ostati za uvođenje tzv. strateških investitora."

To nam mora biti interes, posebno u dijelu kemijske industrije, gdje je danas stanje najteže."

Koliko će "mali čovjek" dobiti općim certifikatima i deviznim vojnim knjižicama, ako to uloži u otkup neke firme?

"Veoma malo! Vjerujem da pojedinci neće moći samostalno ulagati certifikate, nego će se to obavljati posredstvom investicionih fondova, koji će objedinjavati i okupnjivati pojedinačne certifikate i tako ih ulagati."

Gospodine ministre, možete li bar prognozirati kada ćemo dostići predratnu razinu gospodarstvenog razvoja u Tuzlanskoj županiji?

"Trenutno smo na prvoj trećini 1991. godine, a ove godine bi trebalo, takav je plan, stići do 51%. Pretpostavka je da da bi 2.003. godine trebali dostići razinu bazne, odnosno uporedne 1991. godine."

To u mnogome ovisi o donatorskim sredstvima i ino ulaganju. Paralelno se mora raditi na stvaranju političko-zakonskog miljea privlačnog za ino kapital."

Kada je riječ o ino ulaganjima može se čuti i ljutita konstatacija - hajdemo rasprodati državu!

"To je pogrešna teza i gajenje pogrešnog, neproaktivnog, domoljublja. Mi nemamo šansu za razvoj na domaćem kapitalu, jer to nije uspjela

Hrvatski Glasnik, ožujak 1999.

Nastavak sa 10. strane...

ni jedna zemlja na svijetu. Kada je riječ o ino ulaganjima, treba reći da će u svim tim tvornicama raditi naši, bosanski, ljudi.

Državi će se plaćati porezi i doprinosi, a to je mnogo bolje, bez obzira na to koliki je profit ino ulagača, nego da nam proizvodni pogoni stoje neiskorišteni."

Jedno od gospodarstvenih rješenja je izvoz, a ta oblast nam je izuzetno mršava.

"Mi imamo veliki uvozno-izvozni debalans, ali se on iz godine u godinu smanjuje."

U ovoj, 1999. godini u nekim od oblasti trebali bismo za 15 posto biti u izvoznom suficitu, kada je riječ o energetici, industriji i rudarstvu Tuzlanskog kantona."

To optimistički zvuči, gospodine ministre. Kako će na kraj izaći domaći proizvođači, recimo "Polihem", Fabrika soli, "Dita" ... kada imaju cijene energenata, struje i tehnološke pare, daleko veće od europskih?

"To je zaista veliki problem i limitirajući faktor, prvenstveno za izvoz. Na svu sreću, međunarodna zajednica od rudnika i proizvođača električne energije traži da cijene uglja i struje budu svedene na europsku razinu. Kada to bude učinjeno, onda ćemo moći više očekivati od izvoza."

Gospodine Tomiću, da li se uz svakodnevno ispunjavanje ministarskih obveza uspijevate baviti znanostima?

"Da! To nikada ne zapostavljam. Ovih dana privodim kraju pisanje monografije iz oblasti kojom sam se najviše bavio, odnosno o

eksploataciji soli. Izabran sam i u zvanje docenta na Rudarsko-geološkom fakultetu u Tuzli."

Jeste li zadovoljni osobnim primanjima, odnosno ministarskom plaćom i profesorskim ovlaštenjima?

"Ako ste ovim pitanjem htjeli saznati kolike su ministarske plaće to nije tajna."

One iznose 700 do 720 KM. To je objavljeno i u "Službenom glasniku" Tuzlanske županije."

Poznato je da su sveučilišni profesori na ivici egzistencije. Na osnovu ta dva podatka procijenite i Vi i čitatelji "Hrvatskog Glasnika" koliko sam i jesam li zadovoljan osobnim primanjima."

Koliko kao ministar možete pomoći poboljšanju materijalno-financijskog položaja kolega profesora?

"U tome nastojim, kroz donošenje zakona o sveučilištu i znanstveno-istraživačkom radu i kroz realizaciju projekata, a osobito razvojne komponente u gospodarstvu."

Unatoč tome što bježite od politike i političkih pitanja, budite ljubezni pa odgovorite na pitanje - koga zastupate u Vladi - samoga sebe, HDZ, Hrvate ili sve ljude tuzlanskog kraja?

"Ispred HDZ-a sam kandidiran na ovo mjesto, a posao nastojim raditi profesionalno i sukladno zakonskim propisima. Velika greška bi bila zastupati samo jednu stranku ili samo jedan narod."

Moj odnos je prema svima isti i bez unošenja politike."

Hrvati tuzlanskog kraja nemaju isprofiliran i definiran zajednički minimum nacionalnih interesa. Molim Vaš komentar?

"U pravu ste! Hrvati ovog kraja moraju naći jednu organizaciju koja će objediniti djelovanje svih stranaka i političkih dužnosnika Hrvata. Ne mogu vjerovati da postoji i jedan Hrvat koji ne želi govoriti hrvatski jezik, koji ne želi imati svoju školu, crkvu, svoje kulturno i sportsko društvo."

Vjerujem da ćemo se kroz Društvo "Hrvatski dom" Tuzla naći na zajedničkom zadatku."

Danas je moderno imati i privatni biznis, bez obzira na dužnost koju pojedinac obnaša. Kako Vi stojite s privatnim biznisom?

"Osim profesorskih obveza i znanstvenog rada, nemam ništa što bi se moglo nazvati privatnim biznisom."

Imate li kakav hobi?

"Pčelarstvo. A to je obiteljska tradicija, od djeda, preko oca, pa do mene."

Znači, volite slatki život?

"Ako je to slatki život i ako se on krije u mojih 12 košnica, onda javno priznajem da volim i slatki život."

Na kraju, pitanje vezano za "Hrvatski Glasnik". Šest godina je otkako ova novina izlazi. Hoćemo li ga sačuvati ili dopustiti da propadne?

"Svi zajedno ga moramo sačuvati. Vi, koji ste na bilo kojoj osnovi više vezani za list, morate biti agresivniji i pomoć tražiti od svih hrvatskih dužnosnika."

Svi bi morali podržati i financijski potpomoci naš "Hrvatski Glasnik", jer bi njegovo gašenje značilo nenadoknadiv gubitak."

Razgovarao: Nikola J. IVANOVIĆ

UZ 50. BROJ

BOBOVAC LIST VAREŠKIH HRVATA

Svečanost predavljanja 50. broja lista BOBOVAC obavljena je u subotu, 20. ožujka 1999. godine, u župnoj crkvi u Varešu.

List BOBOVAC izdaje Hrvatsko kulturno društvo NAPREDAK - podružnica Vareš već petu godinu. Iz uvodnika uz 50. broj:

MI SLAVIMO: PEDESET NAM JE BROJEVA TEK...

... Svijetu smo pokucali na vrata i vrata su se otvorila. Već nas znaju nadaleko. Prepoznaju nas i traže. Čuli smo poziv i odazvali se.

Nižu se dani i brojevi.

Teku Stavnja i povijest.

Sa stranica naših dobar glas se čuje. Pjesma i vijest.

Savjet i pouka.

Prošlost za budućnost poruku šalje.

Sve je više suradnika. Sve kako život teče, sve je upisano.

Ono što dan javi i tama skriva...

Tu je nezaobilazni župnik fra Mato Topić (za izdavača); glavni urednik Čedomir Jelić;

odgovorni urednik Boško Andrić, te uredništvo: Vladimir pl. Alaupović, Tvrtko Gavran, Željko Ivanković, Mladenko Marjanović, Stjepan Šurkić i Mato Topić.

Naša čestitka uz 50. broj lista BOBOVAC sa željom da i dalje uspješno širite istinu našem narodu i o našem narodu, te da naša dva lista uspostave suradnju.

Na svečanosti lista BOBOVAC predstavljene su i knjige autora iz Vareša:

- dr. fra Ignacije Gavran: Župna crkva u Varešu

- Verbi minister et omnis creati cultor - Zbornik u čast fra Vitomira Slugića

- Ivica Mlivočić: Zločin s pečatom

- Željko Ivanković: Izgubljeni zavičaj.

U glazbenom dijelu nastupio je PONTANIMA - zbor interreligijske službe iz Sarajeva.

Svečanosti predavljanja lista i knjiga je organizirao župni ured Vareš i HKD Napredak - podružnica Vareš.

PROŠLOST KOJA NAS OBVEZUJE, SADAŠNJOST KOJA OHRABRUJE

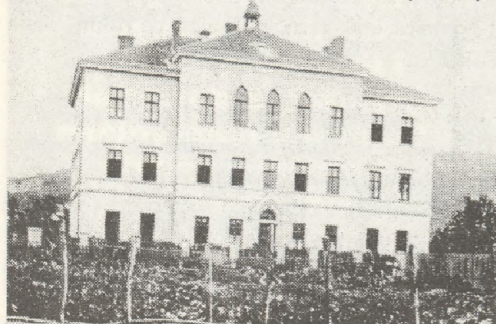
PIŠE: Msgr. dr. Pero Sudar, pomoćni biskup Vrhbosanski, promicatelj katoličkog školstva

(Nastavak iz prošlog broja)

SVJEDOČANSTVO SESTRE IZ DRUŽBE SESTARA KĆERI BOŽJE LJUBAVI

Utemeljiteljica Družbe sestara Kćeri Božje ljubavi, podrijetlom Austrijanka, čijom zaslugom je otvoreno na desetina škola u Bosni, za vrijeme

ZAVOD KRALJICE SVETE KRUNICE U TUZLI (NEKAD)

svog prvog posjeta Sarajevu piše: "Sigurno ćemo imati dosta djece u školi. Nemate pojma kako su ova djeca lijepa! Sva djeca, bez razlike vjere, trče za nama i mole da smiju k nama u školu".

U ovu zemlju su dolazile i njome prolaze ideologije i sistemi u namjeri da joj nametnu neljudske okove. U trenucima tjeskobe se pričini da su uspjeli jer dok njihova moć traje kao da u njoj nestane ljudi i svega ljudskoga. I ove godine nas tom morom more.

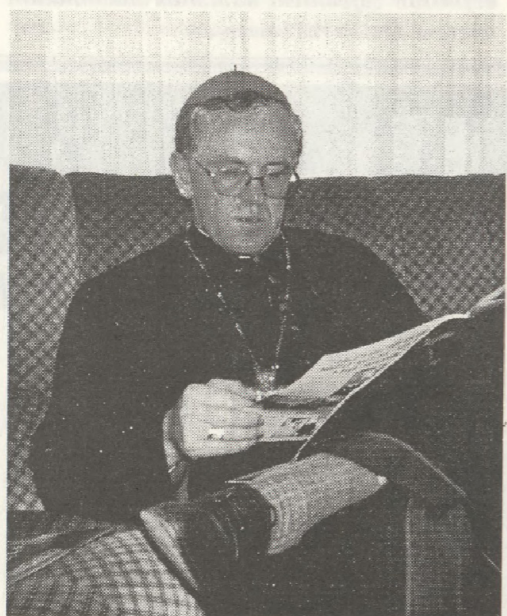
Treba smoci snage pa pogledati unatrag da bi se razaznalo kako se svaki puta, čim vrijeme kušnje prođe, odnekud - kao da iz zemlje ustaju - javljaju ljudi, djeca ovog podneblja. Svjedočanstvo ove sestre, koja je došla iz tada do oholosti ponosnog Beča, ondašnjeg središta Europe, potvrđuje glad kojom su ovdje stoljećima gladovala djeca i odrasli. Moguće je samo nagadati čime i kako su je tražili. Do nas su doprli samo ulomci pisanih svjedočbi o mukotrpnom nastojanju otaca Franjevac da i pod turskim zulumom Crkva ne zaboravi ovo svoje poslanje. Tako je u samostanske škole primano pokore darovito dijete, makar i ne bilo posve sigurno da će obući halju asiškog siromaha, do polovice devetnaestog stoljeća, kad su turskom carstvu već popadali zubi, katoličke škole su prava rijetkost. Tek pred kraj osamnaestog stoljeća, uz materijalnu potporu samog austrougarskog cara Franje Josipa, niče na desetine pravih pučkih škola, kraj "turske ere", koja je prema onim istim "mudracima" ove prostore oslobađala od europskog ropstva, dočekalo je ciglih 3% pismenog pučanstva.

U tom postotku, osim katoličkih svećenika, raje - a to znači onih koji su ostali vjerni vjeri i predanju pradjedova - jedva da je i bilo. Skupa i preskupa je bila i ostala cijena kojom smo plaćali i još danas plaćamo svoju namjeru ostati to što jesmo i tu gdje jesmo. Pravo je čudo kako nas ljudi - domaći i tuđi - malo ili nimalo razumiju. I ovoga puta kao i uvijek

u povjesti, na našu ali i svoju nesreću. Međutim, što bismo bili i bi li nas još uopće bilo bez te cijene? Da bi sačuvali vjernost Istini kojoj je povjerovao i dosljednost sebi kakvim ga je Bog stvorio, čovjek se ovdje nerijetko morao odricati i samih okvira istine. U isto vrijeme Katolička crkva, ali i druge ustanove u slobodnom svijetu, u želji promicanja općeg dobra i lakšeg razumijevanja skrivenih tajni života, podižu sve veći broj škola i zavoda ne udarajući samo temelje nego gradeći čvrsto zdanje katoličkog školstva.

PROCVAT KATOLIČKOG ŠKOLSTVA U DOBA AUSTRO-UGARSKE

Dolaskom Austro-Ugarske i s njom slobode djelovanja, počinje vrijeme procvata katoličkog školstva u Vrhbosanskoj nadbiskupiji kao i u drugim dijelovima Bosne i Hercegovine. Škole se otvaraju ne samo u velikim gradovima (Sarajevo, Travnik, Dolac, Visoko, Tuzla, Pale, Breške...). U kratkom vremenskom razdoblju se nisu mogla nadoknaditi izgubljena stoljeća ali jesu udareni

čvrsti temelji i bačeno sjeme dobra od kojeg će Crkva i narod preživjeti nove snažne udare zla. Prepoznatljive odlike katoličkog školstva tog vremena su svakako temeljita izobrazba, ravna onoj u katoličkim školama Europe, i solidan odgoj. Nagli i za mnoge neshvatljiv zamah Crkve na svim poljima djelovanja, a napose na polju kulture i duhovnog napretka u vremenu od 1882. do 1945. treba zasigurno zahvaliti prije svega katoličkom školstvu.

Tu je tko zna po koji put potvrđena činjenica da Crkva i narod mogu računati samo s onima kojima pomognu da se u dobrim školama znanjem osposobe i odgojem izgrade. Dovoljno je samo prelistati neka izdanja u kojima je ostalo zapisano i opisano ponešto iz života i djelovanja Crkve i

hrvatskog naroda u tom razdoblju pa naslutiti svu snagu i zanos koji su ih nosili i resili. Zato ne iznenađuje činjenica da je Sarajevo, po mišljenju mnogih, na kulturnom i prosvjetnom polju djelovanja u tom razdoblju držalo korak i sa samim Zagrebom. Postavlja se pitanje kako je Crkvi pošlo za rukom tako brzo izgraditi i na zavidnu razinu podići školstvo? Dugo stjecana iskustva Crkve u europskim zemljama brzo su prenesena i usvojena u našim školama zahvaljujući dolasku desetina poletnih i oduševljenih prosvjetnih djelatnika i vrsnih odgojitelja.

SLUŽITI SAMO ONIMA ZBOG KOJIH SU I OTVORENE

Nošeni ljudskim i vjerskim idealima te nekrivotvorenim ljubavlju prema čovjeku, redovnici, redovnice, svećenici ali i mnogi svjetovnjaci pođuše i u najudaljenija sela ove tada zaboravljene zemlje i u njoj svakim zlom prokušane Crkve. Kako se ne pitati danas jesmo li, gdje i kako, u ovom teškom stogodišnjem hodu izgubili taj polet kojim smo se iz svih naših pepela podizali, i ljubav prema ovoj zemlji i ljudima u njoj koju nam svi potoci krvi u vremenu patnje nisu ugasi? Tko nam je to najvrijednije što smo imali i čime smo sve podnosili i nosili iz duše iščupao? Možemo li mi bez tih svojstava, uopće, ostati to što smo bili i opstati u zemlji koja je bila i ostala odrednica našeg postojanja? Ovo nije poziv na sumnju ili izraz malodušnosti. Ovo je pitanje bez čijeg odgovora, i to onog osobnog, nitko - bez obzira gdje živio - ne može biti odgovoran pripadnik hrvatskog naroda kao ni član Crkve u ovim vremenima. U njegovu svjetlu nam je promatrati sve što činimo pa i škole. Bez duboke ljubavi prema ovoj zemlji i svakom čovjeku u njoj, u katoličkim školama nije moguće, nema nikakvog smisla, raditi. Katoličke škole da bi postigle svoju svrhu moraju služiti samo onima zbog kojih su i otvorene. Tako i oni koji ih vode moraju služiti samo njima!

Iz tog uvjerenja i te činjenice je samo od sebe proizašlo uvjerenje o drugom, našim školama vlastitim obilježju, tj. o njihovoj otvorenosti daciima svih nacionalnih određenja i vjerskih uvjerenja. Baš po tome će se ove škole razlikovati od drugih ne samo na ovom nego i na drugim prostorima Europe. Time će ova pokrajinska Crkva

na vrlo osjetljivom području razborito potvrdivati i razvijati katoličko načelo otvorenosti prema drugom i drukčijem, plutajući niti bez kojih se život ljudi na ovom rovitom području tako često i tako krvavo pokazao nemogućim. I na ovaj način je ona ekumenizam i međuvjerski dijalog živjela dok su drugi o njemu razmišljali skanjujući se upustiti u takvo što. Uz ovu otvorenost drugima, ona je čuvala i razvijala svijest kod hrvatskog puka o njegovoj posebnosti. Netko će reći da joj sva ta njezina otvorenost i nastojanje nisu bili dostatni da se nova oluja i novo stradanje svom svojom snagom ne sruče najprije na nju i na ovaj narod. A koje je to nastojanje Crkvi Kristovoj, tim mjerama mjereći, ikad bilo "dostatno" da umakne križu i patnji? Ali je neupitno da su joj u ovakvim školama odgojena generacije dale čvrstinu bez koje bi Crkva u Bosni i Hercegovini teško izdržala i preživjela nove udare zla. Ova Crkva je pozvana, slušajući govor vlastite povijesti, do Božje volje hrabro živjeti i preživjeti u djeliću svijeta u kojem proljeća sjetve i ljeta zrijenja i ubiranja plodova dobra kratko, a zime zla dugo traju. Da bi to mogla ona je, unatoč svim sumnjama i iskušenjima, pozvana učiti od te iste povijesti.

Znajući dobro što Crkvi znače škole i kulturne ustanove, komunističkom režimu je prvi zadatak bio dokinuti ih. I ne samo da je zabranio njihovo djelovanje, nego i sam spomen o njihovu postojanju. Tako će malobrojni daci i potomci tih škola šutke i s bolom u duši pol stoljeća prolaziti pored zdanja u kojima su primili temelje znanja i odgoja.

"... ja svake godine odlazim u posjet Travniku. Čini mi se da bih izgubio godinu kad ne bih došao. Travnik je bio i ostao moja ljubav. Kad sam prvi put nakon rata došao u Travnik i prišao sjemenišnoj zgradi, ostao sam kao skamenjen, a onda su najednom same od sebe provalile teške suze. Ukopao sam i oca i majku, a da nisam ni suze pustio - tako sam sebi naredio - ali ovdje, čini mi se, sve da sam htio, ne bih se mogao suzdržati", piše jedan pitomac Travničke gimnazije. "Cijenimo i poštujemo one, koje su nam dušu naoružale jakim štitom, imajući pred očima borbu za koju se svaka buduća učiteljica mora spremiti. Cijenimo i volimo dom u kojem nam je sve to pruženo. Kad bismo mogle, obuhvatile bismo jednim zagrljajem svoj dragi bivši dom, gdje smo uvijek srdačno dočekane, susretane i otpraćane. Jer materinska ljubav zavodskih nastavnica spram svojih bivših učenica nikad ne iščezava", piše jedna bivša učenica prigodom 50. obljetnice Zavoda sv. Josipa u Sarajevu. Profesor Đoko Kovačević, načelnik Prosvjetnog odjela Drinske banovine u Sarajevu, predsjedajući maturlnom ispitu u spomenutom zavodu 1934. je rekao: "Ja nemam što kazati, tek jedno: idite i odgajajte onako kako ste vi odgajane. Radite onako kako se ovdje radilo. Žrtvuajte se onako kako se ovdje žrtvuju časne sestre - i vi ćete ispuniti svoju zadaću".

Na težinu smrtno presude koju je komunistički sistem izrekao katoličkom školstvu ukazuje i činjenica da se ljudi ni godinu-dvije pred njegov slom na simpoziju o pučkom školstvu nisu usudili spomenuti katoličkih škola. Tako je trebalo biti zatrpano i zaboravljeno vrelo s kojeg smo se napajali i čija snaga nas je dugo nosila, a da toga nismo bili ni svjesni. Generacije rođene nakon 1945. prolazile su pored zdanja katoličkih škola i ne znajući kome pripadaju.

(Nastavit će se)

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO NAPREDAK

V. GODIŠNJA SKUPŠTINA HKD "NAPREDAK" PODRUŽNICE TUZLA

Peta godišnja skupština Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" podružnice Tuzla održana je u subotu, 6. ožujka 1999. godine, u dvorani bivšeg Radničkog univerziteta u Tuzli.

Nakon pozdravnih riječi glavnog tajnika ove Napretkove podružnice gospodina Jurja Novosela,

Tamburaški orkestar HKD "Napredak" Tuzla pod ravnanjem maestra Vinka Dobrinca izveo je Napretkovu himnu, da bi potom riječ preuzeo predsjednik podružnice, gospodin Miroslav Petrović. On se u ovoj prigodi zahvalio skupštinskim zastupnicima, te ih zamolio da aktivno sudjeluju u radu Skupštine, obrazlažući to željom za novim prijedlozima, sugestijama. Također, ovom prigodom zahvalio se svim gostima koji su bili nazočni radu ove Skupštine, a posebice g. Davorinu Zagorščaku, generalnom konzulu i fra Petru Matanoviću, gvardijanu. Bile su tu osobe iz javnog, vjerskog, političkog i kulturnog života grada Tuzle i tuzlanske županije. Nakon pozdravnih riječi gostiju Peje Banovića, predsjednika županijskog odbora HDZ-a, Zdenka Tadića, ministra, dr. Srećka Tunjića, predsjednika Županijskog odbora HSS i slikara Vinka Lamešića, Skupština je nastavila sa radom.

Izvešće o radu HKD "Napredak" podružnica Tuzla za 1998. godinu podnio je predsjednik podružnice gospodin Miroslav Petrović.

Govoreći o radu u protekloj godini, on je istakao kako je Skupština Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" podružnica Tuzla, na prethodnoj sjednici donijela Program rada za 1998. godinu, te da je kod utvrđivanja zadataka, vodila računa o prioritarnim poslovima koje treba obaviti u sadašnjim uvjetima rada Društva, i o potrebi njegova stalnog unapređivanja. Ovom prigodom se osvrnuo na programske ciljeve Društva.

Rad tamburaškog orkestra, s posebnim naglaskom na poboljšanje kvalitete rada, popularizaciji tamburaške glazbe i organiziranje planiranih nastupa u zemlji i inozemstvu; aktivirati

se na polju izdavačke djelatnosti; formiranje Fonda za stipendiranje daka i studenata; organiziranje predstavljanja književnih djela i izložbi umjetničkih djela; organiziranje raznih kulturnih sadržaja, obilježavanje značajnih datuma i blagdana; nastaviti i poboljšati suradnju sa središnjom upravom NAPRETKA, Hrvatskim domom, Katoličkim školskim centrom, Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Tuzli, Hrvatskom maticom iseljenika, te drugim organizacijama i zajednicama kao i srodnim društvima na prostoru tuzlanske županije; uspostavljati i održavati veze s drugim Napretkovim podružnicama, naročito u pogledu razmjene gostovanja, priređivanja zajedničkih koncerata i drugih aktivnosti.

Govoreći o Tamburaškom orkestru HKD "Napredak" Tuzla, g. Petrović je istaknuo kako je ovaj orkestar sudjelovao u svim aktivnostima Napretka, te postigao zapažene rezultate tijekom prošle godine. Od svih nastupa svakako treba istaknuti:

- Posjet u Beču i Hrvatskom Židnju u Mađarskoj,
 - Svibanjski koncert u Kreševu,
 - Sudjelovanje na Drugom festivalu HTG-e u Žepču,
 - VIII. cjelovečernji koncert u Tuzli,
 - Sudjelovanje na manifestaciji "DANI SVETOG PETRA I PAVLA TUZLA '98" i drugo.
- Izdavanje Hrvatskog Glasnika HKD "Napredak" također je dio Napretkovih aktivnosti.

O Glasniku je govorio glavni i odgovorni

Ugledni gosti

urednik lista g. Juraj Novosel koji je, između ostalog, istakao, da Hrvatski Glasnik izlazi kontinuirano već sedmu godinu - od Božića 1992. godine. Tiskan je 76. broj. Mjesečnik, koji se čita u tuzlanskoj županiji, u Usori, Federaciji BiH, te u Hrvatskoj i nekim zemljama Europe.

Glasnik je dobro primljen kod čitatelja, hrvatskih institucija, firmi i svih prijatelja hrvatskog naroda,

te je ispunio zadaću radi koje je osnovan, Glasnik nema profesionalnih novinara ni uposlenih djelatnika. Rade ga entuzijasti. Želja je redakcije i čitatelja da se nastavi s kontinuiranim izlaženjem, a Glasnik treba u što skorije vrijeme biti i na Internetu. Potrebno je riješiti pitanje financiranja, jer je sada veoma teško materijalno stanje.

Bez potpore Franjevačkog samostana, posebno gvardijana, lista sigurno ne bi bilo. Treba zahvaliti donatorima i suradnicima lista. Valja dalje raditi na zbližavanju Hrvata bez obzira na politička uvjerenja i ostvarivati suradnju s drugim glasilima HKD "Napredak".

Izviješće o financijsko-materijalnom poslovanju Društva u '98. godini podnio je predsjednik g. Miroslav Petrović, a Izviješće Nadzornog odbora podnio je predsjednik Odbora gospodin Božo Majić.

Izlažući plan rada za 1999. godinu, predsjednik Društva, g. Miroslav Petrović se osvrnuo na osnovne programske ciljeve Napretka, pri tome ukazujući na najveću zadaću u '99. godini - obilježavanje 90-te obljetnice HKD "Napredak" Tuzla. Kao drugu temeljnu zadaću on je istakao list Hrvatski Glasnik. Nije tajna da se Hrvatski Glasnik sada nalazi u teškoj materijalnoj situaciji, te da je upitna njegova egzistencija.

Treća bitna stvar na koju je ovom prigodom ukazao predsjednik Petrović jest formiranje Fonda za stipendiranje đaka i studenata.

O Hrvatskom Glasniku govorio je i sam direktor lista, fra Petar Matanović:

"Već je sedam godina praktično prošlo od prvog broja, i rado se prisjećamo tih dana. S druge strane, ti dani su donijeli neke zaokrete. Jedan od tih je sigurno i Hrvatski Glasnik, javno glasilo našeg

Društva i ja bih rekao javno glasilo našeg naroda. Sjećam se da sam u jednom intervjuu za naš Glasnik naglasio jednu vrlo važnu stvar, a koju sam često i u drugim prilikama znao artikulirati, o njoj govoriti. To je da je na ovim prostorima ponekad bilo lakše biti katolik nego Hrvat. Katolik, to se nekako uklapa u globalne svjetske različitosti i navike. Što se tiče tih međuvjerskih odnosa i naroda koji su obilježeni različitim vjerama, hrvatski predznak zadnjih dvjesto godina, ali i drugi predznaci, su više politički obojeni i tu se onda događaju različita osporavanja. Zato je naš Glasnik i dobio ime Hrvatski Glasnik. U tom vremenu trebalo je još jedanput potvrditi da je to glas Hrvata s ovog prostora, i naravno onih koji osjećaju s Hrvatima neko srodstvo. Mi smo u prvom redakcijskom odboru imali predstavnike drugih naroda i vjera, jer tada smo čini mi se bili u Bosni

Foto: Čurković

nešto srodniji, nego li nažalost danas. Htio sam samo na to podsjetiti". (...)

(...) "Hrvatski Glasnik je jedna osnova oko koje bi se trebalo okupljati, ne samo kroz novinske članke, jer Hrvatski Glasnik je list koji je usmjeren prema ljudima dobre volje, ljudima koji trebaju naći li potvrditi svoje spoznaje, potvrditi svoje

mišljenje o nečemu, a onda ponešto i novo doznati, jer bez duhovnog zrenja nema ni prave knjige, a nema ni pravog čovjeka". (...)

(...) "Hrvatski Glasnik bi trebao biti okosnica u stvaranju nekih drugih knjiga i monografija o Hrvatima ovog prostora, jer ako ne budemo pisali o sebi i vlastitoj povijesti, ne budemo "testes temporum" - dakle "svjedoci vremena", onda i ta naša povijest neće nam biti uspenica života. Jednostavno, ako dopustimo da nas drugi spominju, oni će nas zaboraviti boreći se za sebe. Javna i zapisana riječ je vrlo važna i zato je naš Glasnik na svoj način bio-kronika", kazao je fra Petar Matanović, ukazujući još na to da su svi brojevi Hrvatskog Glasnika uvezani i poklonjeni Svetom Ocu prigodom njegova posjeta Mariji Bistrici, te da nije mala stvar što se danas Glasnik nalazi u Vatikanskoj knjižnici.

Gospodin Jakob Križan, član radnog predsjedništva Skupštine i član Upravnog odbora Društva, ovom prigodom je ukazao na aktualnu problematiku ove napretkove podružnice. U prvom redu, ukazao je na jedan "vakuum" između Napretka i šireg javnog mnijenja. Po njemu broj članova u Napretku je poražavajući, te smatra da tu spregu treba još bolje ojačati. On je ovom prigodom pozvao sve nazočne da se uključe u rad Napretka. Gospodin Srećko Tunjić je pozdravio Napretkov fond za stipendiranje i podržao jednu jednogodišnju stipendiju.

Na koncu, predsjednik g. Petrović je iznio pregled financijskog plana za 1999. godinu.

Rad V. godišnje skupštine Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" zaključio je predsjednik g. Miroslav Petrović, nakon čega je u prostoru Hrvatskog doma priređen koktel.

Mato Đulabić

HKD NAPREDAK ŽIVINICE

U Živinicama je 27. veljače 1999. godine održana proširena sjednica Uprave Napretka, podružnice Živinice. Sjednica je održana u Župnom uredu u Živinicama kod preč. Šime Janjića koji je član Uprave Napretka. Ideja za održavanje ovog skupa je nastala prilikom boravka Živiničkih napretkovaca u Središnjoj Napretka u Sarajevu 13. studenog 1998. godine. Preporuka je bila da se pokušaju problemi u radu podružnice izdici na višu razinu kako bi se uspješnije riješili. Pored članova Uprave podružnice, sjednici su prisustvovali predsjednik HKD Napretka prof. dr. Franjo Topić, glavni tajnik prof. Tomislav Batinić i predsjednik Federacije, član živiničkog Napretka Ivo Andrić Lužanski.

Pored gore navedenih sudionika sjednici su prisustvovali još i mr. Željko Pavić profesor na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, operki pjevač Ivica Šarić iz Sarajeva i gosti iz Tuzle: gvardijan tuzlanski fra Petar Matanović član Središnjice upravnog odbora Napretka, predsjednik Napretka podružnice Tuzla mr. Miroslav Petrović, dopredsjednik fra Martin Antunović i glavni tajnik Juraj Novosel. Sjednicu je otvorio i vodio predsjednik podružnice Goran Mišić. Nakon međusobnog upoznavanja

razgovaralo se o tri teme od vitalne važnosti za podružnicu, a to su: registriranje, financiranje i prostorije. Prva tema, o kojoj je razgovarano, je bila registriranje podružnice u smislu odredbi novih zakona. Podružnica Napretka u Živinicama je

Sudionici sjednice Napretka...

mlada (osnovana poslije rata) i nije još čvrsto stala na svoje noge. Dat je prijedlog osnivanja županijske Udruge Napretka, jer će, po novom zakonu, u jednoj županiji egzistirati samo jedna udruga pod tim nazivom, a u okviru te županijske Udruge, koja bi bila registrirana, postojale bi podružnice po

općinama pa tako i u Živinicama. Istaknuto je da će se o tim pitanjima raspraviti na Skupštini HKD Napredak, koja će se održati u ožujku u Sarajevu. Nakon registriranja lakše bi se dobijala financijska sredstva za rad iz županijskog i općinskog proračuna. Predsjednik Topić je sugerirao da se naprave pojedinačni programi za projekte s financijskim proračunom i da se sa time obrati Središnjoj u Sarajevu sa zahtjevom za dio sredstava, a ostalo financirati iz drugih izvora. Razgovaralo se i o prostorijama za rad Napretka. Živinički napretkovci se još uvijek sastaju u tuđim prostorijama zahvaljujući razumijevanju dobrih ljudi. Zadovoljavajuće rješenje bi bilo dobivanje na korištenje prostorija u Bosanskom kulturnom centru zašto ima volje kod općinskih vlasti. Predsjednik Topić je podržao to rješenje, ali je istakao da treba pokrenuti inicijativu za izgradnju Hrvatskog doma u Živinicama. Razgovarano je i o Napretkovom osiguranju

i preporučeno članstvu da koristi njegove usluge, a bilo je govora i o stipendiranju studenata kao temeljnoj Napretkovojoj aktivnosti i najboljem ulaganju. Predsjednik Lužanski je obećao pomoć Napretku.

G. M.

Poslije Velikog petka došao je slavni Uskrs! Krist je pobijedio smrt i grijeh. Krist je uskrsnuo! Poslije dobro provedene Korizme neka svima bude Sretan Uskrs u radosti i veselju zbog Kristova uskrsnuća.

Aleluja! Aleluja!

Vaši svećenici
Župa Breške
Fra Blažan Lipovac, župnik
Fra Ivan Opačak, ž. vikar
Župa Dragunja
Vlč. Marko Lacić, župnik
Župa Drijenča
Fra Marko Kobaš, župnik
Župa Husino
Vlč. Veselko Župarić, župnik

Župa Lukavac
Vlč. Pero Iljić, župnik
Župa Par Selo
Vlč. Ilija Janjić, župnik
Župa Šikara
Fra Franjo Martinović, župnik
Fra Stjepan Živković, ž. vikar
Župa Tuzla
Fra Petar Matanović, župnik i gvardijan Franjevačkog samostana
Fra Ilija Oršolić, ž. vikar
Fra Martin Antunović, ravnatelj Katoličkog školskog centra Sv. Franjo
Fra Mato Oršolić, ž. vikar
Fra Ivo Tadić, ž. vikar
Župa Živinice
Prečasni Šimo Janjić, župnik i dekan tuzlanskog dekanata
Vlč. Marijan Orkić, ž. vikar

UREDNIŠTVO "HRVATSKI GLASNIK"

Glasnik Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Župe Soli

U blagdanu Kristovoga uskrsnuća promatramo veličanstvenu viziju obnove čovjeka, koji je pozvan na novi život. Tomu pozivu pristupa se jedino vjerom u Uskrsnuloga.

Kada su ljudi poletjeli u svemir i željeli tamo ostaviti trag svoje prisutnosti Papa Pavao VI. poslao je s njima poruku o Čovjeku iz knjige života, Biblije, iz Psalma 8. Smisao psalma je Darežljivost Stvoriteljstva:

"Jahve, gospode naš, divno je ime tvoje po svoj zemlji, veličanstvom nebo natkriljuje! Gledam ti djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti - PA ŠTO JE ČOVJEK DA GA SE SPOMINJEŠ, SIN ČOVJEČJI TE GA POHODIŠ?"

Ovoj zemlji i čovjeku uistinu je potrebna Božja zaštita, jer je čovječanstvo stavljeno u iskušenje o sebi i o životnim vrijednostima kao što su vjera, poštenje, moral, egzistencija, sigurnost, dostojanstvo ljudi.

Uskrs nije blagdan prošloga vremena. On nam uvijek govori o novom početku o budućnosti bez kraja. Zato i nadolazak Velikog Jubileja 2000. predokus je Vječnog Jubileja u kojemu upravo mi ljudi današnjega vremena imamo važnu ulogu da učinimo novo vrijeme sretnim i blagoslovljenim za svakoga čovjeka ove lijepe zemlje naše zemaljske domovine. Da zavlada "kultura života nad smrću", da nam osvane "vrijeme milosti" i pobijedi mržnju. Da u uskrsno jutro čujemo navještaj istine "Aleluja-Uskrsnuo je!"

Sretan Uskrs
Vam želi i čestitaju:
Časne sestre i svećenici iz
Marije Bistrice,
pjevački zbor "Tomislav" i
Uredništvo "Milosti Puna".

Isus, pobjednik smrti, otvorio nam je vrata vječnosti. Neka On, naš uskrsli Kralj, blagoslovi svaki naš korak i vodi nas kroz život. **SRETAN USKRS ŽELE SESTRE KĆERI BOŽJE LJUBAVI**

Želimo vam Uskrsno jutro obasjano VJEROM Blažene Djevice Marije, NADOM svetih žena, suzama LJUBAVI svete Magdalene, VJERNOŠĆU svetih apostola. I kad vam Uskrsli Isus udijeli svoj mir recite sa svetim Tomom: **Gospodin moj i Bog moj! A Franjevačka mladež vam želi SRETAN USKRS - kličući sa svetim Franjom: BOG MOJ - SVE MOJE! FRAMA TUZLA-SOLI**

Dan je sad veselja, Dan je Spasitelja, Hvalu svi Mu dajmo, Radosno pjevajmo: **ALELUJA Sretan i blagoslovljen Uskrs želi UDRUGA HRVATSKA ŽENA TUZLA**

Vječna je ljubav Njegova (...)
Raduj se nebo i kliči zemljo,
neka hući more i što je u njemu.

Svojim učenicima,
roditeljima i dobročiniteljima
SRETAN USKRS

želi
**KATOLIČKI ŠKOLSKI
CENTAR SV. FRANJE
OPĆA GIMNAZIJA U TUZLI**

**SVOJIM ČITATELJIMA,
DONATORIMA I
SURADNICIMA
SRETAN USKRS
ŽELI**

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

HSS BiH

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

*Isus Krist kao simbol i dokaz
dobrote i ljubavi i Isusovo uskrsnuće
kao dokaz pobjede dobra nad zlom
neka svima nama bude podsticaj da se
zlo mora i može pobijediti
dobrotom i ljubavlju.
Sretan i blagoslovljen
USKRS želi
VELEŽUPANIJSKI ODBOR HSS BIH
TUZLA*

HRISTOS VOSKRESE!

*Vjernicima i svećenicima
pravoslavne vjere Tuzlanskog
kantona Sretan Vaskrs
želi
HRVATSKI GLASNIK*

**...korak
ispred**

**Sretne i blagoslovljene Uskrsne
blagdane želi vam
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI ODBOR
NOVE HRVATSKE INICIJATIVE**

**Sretan Uskrs
želi vam
J. P. Direkcija
za obnovu i izgradnju
Tuzla**

**Sretan i blagoslovljen
Kurban - bajram
svim prijateljima Hrvatskog glasnika,
Bošnjacima-Muslimanima, želi**

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

**Svim katolicima
Tuzlanskog kantona
sretne Uskrsne blagdane
uz iskrene želje za
mir i dobro**

**predsjednik Tuzlanskog kantona
dr. Tarik Arapčić**

**Predsjednik Skupštine TK
dr. Izet Žigić**

**Predsjednik Vlade TK
Hazim Vikić**

**Svim građanima
katoličke
vjeroispovijesti
upućujemo čestitke
u povodu
predstojećih
Uskrsnih blagdana**

**Načelnik općine
mr. Selim Bešlić**

**Predsjednik
Općinskog vijeća
Jozo Grčić**

**Svim
katolicima
Sretne Uskrsne
blagdane želi
KOMERCIJALNA
BANKA DD
TUZLA**

**Sretan Uskrs
želi vam
VODOVOD I
KANALIZACIJA
TUZLA**

**SRETAN USKRS
želi**

mlin Ljubače d.d.

"Husinski rudar"

Sretan Uskrs

**Svim građanima
katoličke vjeroispovijesti
sretne Uskrsne blagdane
s porukom za mir, ljubav
i dobro svima**

TUZLE
forum građana tuzle

**GRAĐANSKI
ALTERNATIVNI
PARLAMENT**
BOSNE I HERCEGOVINE

**CITIZENS
ALTERNATIVE
PARLIAMENT**
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

**ГРАЂАНСКИ
АЛТЕРНАТИВНИ
ПАРЛАМЕНТ**
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

TEOLOŠKI POGLED NA ČOVJEKA

Razumljivo da nas zanimaju pitanja o čovjeku, jer se radi o nama o našim problemima i našem biću, o našoj sadašnjosti i budućnosti. I Božja poruka upućena je upravo čovjeku, da mu bude pomoć na životnom putu.

Čitava je Biblija u svojevrsnom dijalogu između Boga i čovjeka. Stoga je shvatljivo da je u Bibliji mnogo toga rečeno o čovjeku. Ipak to nije znanost o čovjeku, nego istina o njegovu spasenju. Taj stav je od temeljne važnosti pri čitanju Biblije.

Gospodin ostvaruje spasenje ljudi u povijesti, u konkretnom životu, koji je sav upleten u taj hod "oslobodjenja". Čitav Stari i Novi Zavjet je Božje čitanje povijesti. U međuovisnosti djelovanja Boga i čovjeka, u povijesnim situacijama dolazi do novih rasvjetljenja. U tome je bila novost tzv. nove teologije, koja se pojavila u Francuskoj nekako pred Drugi svjetski rat i došla do izražaja nakon rata.

Možemo napomenuti da to gibanje seže u 19. stoljeće, pa i dalje u prošlost, a došlo je posebno do izražaja na II. vatikanskom saboru u svim dokumentima, možda najočitije u Gaudium et spes. O svemu tome ne želimo i ne možemo ovdje govoriti.

Kad je riječ o čovjeku, možda nam se odmah nameću raznoliki vidovi koji su i te kako prisutni: medicinski, biološki, psihološki, sociološki, antropološki i dr.

Teološki pristup čovjeku ne može ne voditi računa o svim tim komponentama, ali je njegov specifičan pogled iznad toga. Tako se događa da se kršćanska slika o čovjeku ostvaruje u dijalogu sa značajnim antropologijama prošlosti i sadašnjosti.

U tom smislu vidimo kako Tertuliju, kad piše svoje djelo De anima, već u naslovu očituje svoj stav koji je pod utjecajem helenizma. Nauka o čovjeku bit će i poslije pod jakim utjecajem neteoloških ideja, više negoli ostala teološka područja.

Antropologija s. Augustina ima npr. nesumnjive veze s platonizmom, Toma Akvinskog sa aristotelizmom. To je shvatljivo što i svaki pojedini pisac po svojoj unutarnjoj strukturi lakše prihvaća jednu ili drugu struju misli.

Jedno je usmjerenje više statičko i sinkroničko, koje opisuje čovjeka u njegovim bitnim elementima u trenutku stvaranja. Klasičan tip ovog promatranja je tzv. Summa Alexandrina (Aleksandra Haleškog) koja govori o čovjeku kao duši i tijelu i o sjedinjenju jednog s drugim. Drugo je usmjerenje više dinamičko i povijesno, koje promatra čovjeka stvorena u njegovoj povijesti spasenja i tumači različite fenomene čovjeka kao rezultat jednog susljednog zbivanja. Takva je antropologija osjetljiva na teme stvaranja čovjeka, grijeha, otkupljenja, otvorena je kristološkim i eshatološkim usmjerenjima, rado promatra čovjeka stvorena na sliku Božju, koji je pao po grijehu i obnovljen po Kristu, koji je prava slika čovjeka.

ANTROPOLOŠKI PREOKRET

U novije vrijeme izraz "teološka antropologija" ima šire značenje, tako da se govori o antropološkom preokretu u čitavoj teologiji.

Preokret je u tome što se veća pozornost poklanja antropološkoj temi u cjelini teologije...

Budući da su srušene ili osporavane tolike strukture, u jednom mučnom iskustvu povezanom

s tolikim dubokim i brojnim promjenama u osobnom i društvenom životu, samozahvaćanje čovjeka postaje uvijek sve problematičnije i zahtijeva izričito razmišljanje. Dakako to razmišljanje zahvaća raznolika područja: i psihološko, i sociološko, i filozofsko, i dr.

Rezultat antropološkog preokreta nije samo antropologija u teologiji jer se on osvrće i na ostale dogmatske tvrdnje pod antropološkim vidom; još je manje u antropologiziranoj teologiji, jer odlučno odbija svesti teologiju na isključivu objektivizaciju subjektivnih sadržaja. Rezultat bi dakle bio "teološka antropologija" koja vodi računa o danostima objave. Ta Bog govori čovjeku i radi čovjeka. Stoga je i propovijedanje Crkve antropocentrično, i vjera kojom prihvaćamo propovijedanje uključuje viziju čovjeka koja je u njemu sadržana.

Misterij utjelovljenja Sina Božjega traži teološku obradu antropologije. Postavi čovjekom, Sin je Božji ušao u ljudsku povijest. On sam i njegov nauk postali su uvjetovani tom danošću. Stoga Evanđelje, propovijedano od Krista, jest "počovječen" Božji nauk, a tj. shvaćen i izražen na ljudski način, za ljude.

Prema tome ne možemo shvatiti Božju riječ, koja se utjelovljuje u našem tijelu i u našoj riječi bez dovoljnog poznavanja ljudskog ambijenta, kako ga nam Biblija očituje.

Jednako tako moramo voditi računa i o promjenljivim, različitim okolnostima i ambijentima, u koje treba Božju riječ prenijeti, da bi bila u svojoj biti shvaćena...

Dakle ljudsko iskustvo je uvijek u metodološkom smislu teren Biblije i filozofije, pa treba biti i teren teološke misli. Ovo postavlja probleme (kao npr. pitanje gladi, Trećeg svijeta, urbanističke eksplozije i dr.) i na konkretnom terenu mora tražiti rješenje, pomognuto svjetlom objave i teologije.

Biblija nam daje opće smjernice i traži od nas temeljne stavove:

- biti i djelovati kao djeca Božja,
- kao braća među sobom,
- u zajedništvu s Kristom koji nas oslobađa i vodi na tom putu,
- koji kroz vrijeme ide u vječnost, eshaton.

(Nastavit će se)

Pripremio: fra Blažan LIPOVAČ

TJEDNIK HRVATA U MADŽARSKOJ HRVATSKI GLASNIK

**OSNIVAČKA SJEDNICA
SKUPŠTINE ZSHM**
Za predsjednika ponovo izabran
dr. Mijo Karagić str. 3

Osnivačka sjednica u organizaciji Hrvatskog kluba Augustina E. Gujaša

**„Pijte braćo, pijte,
samo se ne opijte”**
26. veljače u Katolju je održano 16. po redu natjecanje vinogradara hrvatske nacionalnosti u organizaciji Hrvatskog kluba Augustina E. Gujaša. Udruge hrvatskih vinogradara u Madžarskoj i mjesne te hrvatske samouprave Katolja. str. 12

**S ove i s one strane
rešetki**

Po jednoj maloj državi gnubi problemi siluju privremeno (i) preočice izbeglice. Nemir vobira. To povijest i masovna obavještavanja. Debla slova dnevnih listova razpravljaju na tu temu. Dokle stranici ljudi izmjenjivih koji predstavljaju pobune, govornice iz čovjaka preočice. Strajkaju, gladuju i uzimaju se suprot trenutne bezizlazne i žuke sudbine. Condole različite komisije ljudskih prav jedva bježe i slabo se protovaraju. Događaju pak jednako najveć razmišljanje, diskutiranje, odličavaju. Samo dječice perlice pitaju stječikat.

ZA TEBE

U prigodi predavanja prof. dr. Ivice Đuroka, posjetio nas je glavni i odgovorni urednik Hrvatskog glasnika, gospodin Ladislav Gujaš, te smo razmijenili naše Glasnike i dogovorili se o daljnjoj suradnji.

U prigodi predavanja prof. dr. Ivice Đuroka, posjetio nas je glavni i odgovorni urednik Hrvatskog glasnika, gospodin Ladislav Gujaš, te smo razmijenili naše Glasnike i dogovorili se o daljnjoj suradnji.

List HRVATSKI GLASNIK, tjednik Hrvata u Madžarskoj, izlazi već devet godina. Izdaje ga Savez Hrvata u Madžarskoj i Zemaljska samouprava Hrvata u Madžarskoj. List pomaže Javna fondacija za nacionalne i etničke manjine.

U listu se objavljuju članci iz kulture, povijesti, politike, gospodarstva, sporta, hrvatskih drugih, stranice za mladež, zanimljivosti i drugo. Tjednik je i tiska se na 12 stranica. Imaju stalne novinare i vanjske suradnike.

HRVATI: BOŠNJACI-ŠOKCI I OSTALE MANJINE U MADŽARSKOJ

U Kongresnoj dvorani hotela "Tuzla" održano je predavanje 5. ožujka 1999. godine na temu: **BOŠNJACI-ŠOKCI I OSTALE MANJINE U MADŽARSKOJ.**

Organizatori ovog predavanja su bili: **Odvjetnik Seid Hadžiselimović iz Sarajeva i Općina Tuzla, a sponzor Galerija SMAP Pečuh.**

Predavanje dr. Đuroka je bilo zanimljivo i znanstveno obrađeno, te će ga Glasnik donijeti u cijelosti.

Gledajući povijesna zbivanja zadnjih stoljeća u Europi te u drugim dijelovima svijeta vidjet ćemo da pitanje manjina postaje relevantna problematika gotovo svih nehomogenih društvenih struktura. Političari dosta često, a i neki drugi, vrlo rado govore o tzv. etničkoj renesansi krajem dvadesetog vijeka. Uskoro će XXI. stoljeće, a, temeljem činjenica, mišljenja sam da o etničkoj renesansi nije opravdano govoriti. Analizirajući povijesna i sociološka zbivanja našeg zemljopisnog područja možemo konstatirati da je XX. stoljeće, izuzev nekih rijetkih promjena, manjinama uglavnom donijelo samo bol, patnju, nerazumijevanje, intoleranciju i neke druge negativnosti. Općenito gledajući, mislim da XX. stoljeće nije stoljeće manjina, to doba, prvenstveno zbog interesa gospodarskih i političkih oligarhija, gurnulo je etničke i nacionalne manjine na dno društvene ljestvice. Povijest nas uči, a interesne zajednice pak žele da narodi vjeruju u AB OVO položaj nekih nacija. Svaka sreća što su narodi uvijek pametniji od njihovih vladara, no nesreća je u tome da na kraju našeg stoljeća o sudbini naroda, pogotovo malobrojnih nacija, ne odlučuju oni sami već interesi i intrige drugih.

Madžarska je jedna od onih zemalja u Europi čija je povijest tijesno povezana s povijesti susjednih zemalja i s poviješću naroda i narodnosti cijele zemljopisno-političke regije. Madžarska je jedna od onih zemalja u regiji gdje manjine već stoljećima žive, gdje je etnička prisutnost dio državnog ustrojstva. Temeljem Zakona o nacionalnim i etničkim manjinama iz godine 1993. u Madžarskoj priznate su, ubilježene su sljedeće manjine: Bugari, Cigani ili Romi, Grci, Hrvati, Nijemci, Poljaci, Armeni, Rumunji, Rusini, Srbi, Slovaci, Slovenci i Ukrajinci. U smislu ovog zakona nacionalna i etnička manjina je svaka narodna grupa koja na teritoriju Madžarske živi autohtono najmanje sto godina, koja je, u odnosu na stanovništvo zemlje, u brojčanoj manjini, čiji su članovi madžarski državljani, a od ostalog dijela stanovništva razlikuju se po vlastitom jeziku, kulturi i tradiciji. Istovremeno izražavaju svijest o zajedničkoj pripadnosti, koja je usmjerena na očuvanje svega spomenutoga, te na izražavanje i zaštitu interesa povijesno nastalih zajednica. Ovaj zakon ne odnosi se na izbjeglice, doseljenike, na nastanjene inozemne državljane te ljude bez domovine.

Unatoč tome što zakon o manjinama garantira jednakost svih manjina, govori da su sve manjine dio narodnog suvereniteta, te da su državotvorni

čimbenici, odnosno da je njihova kultura dio kulture u Madžarskoj, društveni položaj nacionalnih i etničkih manjina bitno se razlikuje. Manjine u Madžarskoj znatno se razlikuju u brojčanom stanju, u školskoj spremi, institucionalnoj pozadini, natalitetu, mortalitetu i drugim važnim faktorima.

Prema neslužbenim podacima Roma ima oko 600-700 tisuća. Nijemaca oko 200-220 tisuća, Srba ima 5-6 tisuća, Slovenaca ima otprilike kao i Srba, a Hrvata oko 60-90 tisuća. Slovaci broje oko 100 tisuća, Rumunji oko 25 tisuća, a broj ostalih manjina je nekoliko tisuća. Romi su najbrojniji, žive na cijeloj teritoriji zemlje. Njihov položaj je najteži i oni imaju najmanje šanse za integraciju u

Predavanje je održao dr. Ivica Đurok, profesor Sveučilišta u Pečuhu. Prof. dr. Ivica Đurok rođen je 25. lipnja 1960. godine u Mohaču. Rođen u Hrvatskoj (šokačkoj) obitelji. Sveučilišni profesor. Sociolog. Glavna područja koja istražuje: manjine u Europi i u svijetu, integracija pojedinih manjina, demografska pitanja, prognanici, domoroci itd.

Područja znanstvenih istraživanja: Južna Amerika, Azija, Cuba, Mexico, Izrael, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Jugoslavija itd.

Objavljeni radovi: preko 50 znanstvenih članaka na raznim jezicima, dvije samostalne knjige i više zajedničkih knjiga s raznim autorima.

Konferencije: sudionik i predavač na raznim konferencijama u Madžarskoj i u svijetu (Južna Amerika, USA, Kanada, Hrvatska, Slovačka itd.).

relevantne sfere društvene strukture. Romi, poput nekih drugih manjina nisu homogeni, karakteriziraju ih tri velike tzv. podetničke skupine. To su: beasi, lovani i kolompari. Govore na raznim jezicima, na raznim romskim i rumunjskom jeziku, a jedan dio Roma govori samo madžarski. Cigani su u Madžarskoj na dnu društvene piramide, inteligencija je iznimno malobrojna, gotovo nema srednjeg sloja, nezaposlenost je velika, najveća u cijeloj Madžarskoj uzevši u obzir sve manjine i Madžare. Institucionalna pozadina svodi se na folklorne grupe i dvije tri škole u cijeloj zemlji. Među školama je najpoznatija Gandhi gimnazija u gradu Pečuhu, jedina romska gimnazija u cijeloj Europi. Iz prije navedenih razloga, u toj inače, vrlo kvalitetnoj gimnaziji jedva ima romskih pedagoga. Gimnazija radi već šest godina i stvara neku vrstu romske elite u Madžarskoj. Predrasude u Madžar-

skoj najveće i najsnažnije su prema Romima. Društvena, odnosno školska socijalizacija za sad ne garantira bitne promjene glede Roma u Madžarskoj.

Nijemci koji na području Madžarske žive od 12. stoljeća u najboljem su položaju među domaćim manjinama. Tijekom povijesti Nijemci su stalno bili prisutni u vodećim gospodarskim i političkim strukturama zemlje. Njihov društveni status znatno se razlikuje od statusa ostalih manjina. Nijemci imaju ono što većina manjina nema. Ta manjina ima jedan jaki srednji stalež, zapravo, sloj građana s odgovarajućim kapitalom i imovinom. Oni garantiraju građanske promjene, odnosno ta karakteristika istodobno znači i garanciju za neku vrstu političke i gospodarske integracije. Njemačka manjina u Madžarskoj najutjecajnije je etnička skupina u zemlji. Njihovi zastupnici, te tako i interesi prisutni su u onim strukturama u kojima se donošu odluke i to ne samo o manjinama.

Hrvati, Srbi i Slovenci nakon osamostaljenja Slovenije, Hrvatske i Srbije odnosno Jugoslavije i sami su formirali svoje zasebne interesne zajednice. Do tada, ta tri slavenska naroda, i u Madžarskoj živjeli su u jednoj formalnoj zajednici. Tu zajednicu nije karakterizirala interakcija, već normalan ali manje-više odvojen suživot raznih etničkih zajednica.

Škole, medijska sredstva i tzv. vrhovno tijelo Demokratski Savez Južnih Slavena u Madžarskoj, bili su zajednički s time da je svaka zajednica imala svoje specifične kulturne udruge. U tom periodu, samostalnost su značile prvenstveno crkvene zajednice. Tijekom čitave povijesti Srba u Madžarskoj, crkva je uvijek imala apsolutno relevantnu ulogu. Crkvena pozadina je bila vezna i kod Hrvata, odnosno Slovenaca, no utjecaj katoličke crkve na pučanstvo bio je manje primjetan, nego utjecaj pravoslavne crkve na srpski živalj u Madžarskoj.

Danas na pragu XXI. stoljeća Hrvati, Srbi i Sloveni onako žive kako to sami žele, odnosno kakve im prilike politika i privreda nudi. Sve tri etničke skupine na temelju strogih etničkih kriterija formirale su svoje kulturne zajednice te utemeljile i zasebne interesne jedinice s relativno jakim političkim naglaskom. Te jedinice su tzv. Kolane i zemałjske manjinske samouprave.

Temeljem Zakona o manjinama iz godine 1993. manjine u selima, gradovima i u kvartovima glavnoga grada imaju pravo na osnivanje manjinske općinske samouprave, na posredno ili neposredno stvaranje lokalne te zemałjske manjinske samouprave. Općinska manjinska i lokalna manjinska samouprava imaju pravo u vezi s pitanjem koje se tiče položaja manjine, obratiti se rukovoditelju nadležnog upravnog organa, može zatražiti informacije, dati prijedlog, priložiti prigovor u vezi s djelovanjem ustanova kojim se vrijeđaju manjinska prava, protiv pojedinačne odluke, i ima pravo inicirati izmjenu, odnosno opoziv odluke.

(Nastavit će se)

Hrvatski Glasnik, ožujak 1999.

POČETAK BOLJEG SVIJETA (BLAŽENA DJEVICA MARIJA U HRVATSKOM ZAGORJU)

KRAPINA, 1998.

UREDIO: STJEPAN SUČIĆ

Knjiga je u listopadu 1998. darovana "papi rođenom u zemlji iz koje doseliše naši pradjedovi" u prigodi njegova dolaska u Mariju Bisticu. U četiri tematska dijela (umjetnička baština, teološki pogledi, književnost, dokumenti) objedinjen je jedan rafinirani pregled marijanske baštine Hrvatskoga zagorja koji ima mnogo širu namjenu od one prvotne - darivati papu.

Počevši od baroknih pjesnika, po izboru Josipa Bratulića, preko pučkih pjesama (odabir Željka Vegh-a), do novijih književnika što ih je izdvojio Mirko Ivanjek, marijanska književnost u Hrvata ima snagu Katarine F. Zrinske, Jurja Habdelića, Ivana Belostenca, Dragutina Domjanica, sve do A. G. Matoša. Pavlinski zbornik zabilježio je VU TO VREME GODIŠĆA, onu pjesmu što je pjeva svaki hrvatski kraj na svom govornom izričaju i svaki je smatra svojom. Tu je i ZDRAVO DJEVO, Petra Perice, svečana pjesma koju smo kao djeca mi u Bosni potajno učili i, prilikom

JEZIČNI SAVJETI

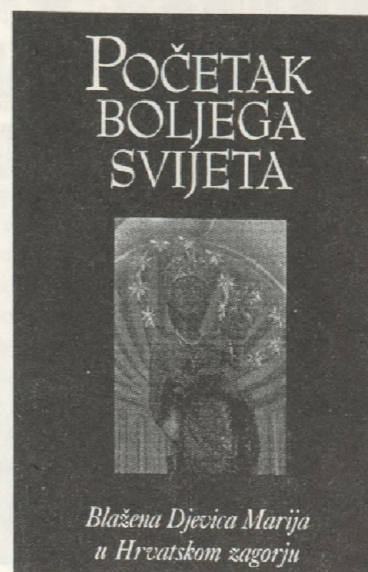
SVEUČILIŠNO NAZIVLJE: GENERALNO UČILIŠTE, VELEUČILIŠTE, UNIVERZITET, SVEUČILIŠTE

Kako je latinski jezik bio nastavnim jezikom i jezikom europskoga kulturnoga kruga, prva su se sveučilišta nazivala latinski *studium generale*, nasuprot provincijalnim učilištima što su ih imale pojedine redovničke pokrajine, provincije, za svoje potrebe. **Generalno nazivlje, univertzitet** i **univerzitet** ne mora imati sve grane znanosti. Tako npr. Klaić u Rječniku stranih riječi objašnjava riječ **univerza** kao "najviši naučni zavod koji u svom sastavu ima nekoliko fakulteta".

Prema njem. **Universität** (od lat. **universitas studiorum**) nastaje u prošlom stoljeću u nas naziv **sveučilište**. U njemu se tri sastavnice: 1. **sve**, 2. **učiti** i 3. **lište** (oznaka mjesta). U eruopeizmu **univerza**, **univertzitet** nalazi se samo prva, i to nebitna, sastavnica našega naziva **sveučilište**. Taj je sastavnica, kako smo već spomenuli, kriva, neispravna jer se nije moralo moći studirati sve. Svakako, bolje bi odgovarao naziv **veleučilište**, ali je ta riječ u našem današnjem visokoškolskom zakonodavstvu ustrojbeno jedinica nižega reda od **sveučilišta**.

FAKULTET

Riječ **fakultet** načinjena je prema njem. **Fakultät** (danas: **Fakultät**), a

Blažena Djevica Marija u Hrvatskom zagorju

pjevanja, doživljavali njezinu patetičnu domoljubnu poruku kao svojevrsni pokazatelj naše hrvatske hrabrosti.

Od dokumenata, u knjizi je glasovita Stepinčeva propovijed iz 1944., i, ne manje značajna propovijed F. Kuharića, četrdeset godina Kasnije.

Teološki pogledi Bonaventure Duda objašnjavaju odakle potječe marijanski naslov **POČETAK BOLJEG SVIJETA**.

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

Taj naslov "trebao bi postati geslom našega marijanskoga i crkvenog mentaliteta (...). On je niknuo iz marijanske duše hrvatskoga naroda," piše Duda. Kvalitetnim fotografijama i pratećim tekstovima, knjiga prikazuje

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

Taj naslov "trebao bi postati geslom našega marijanskoga i crkvenog mentaliteta (...). On je niknuo iz marijanske duše hrvatskoga naroda," piše Duda. Kvalitetnim fotografijama i pratećim tekstovima, knjiga prikazuje

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

Marica Petrović

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

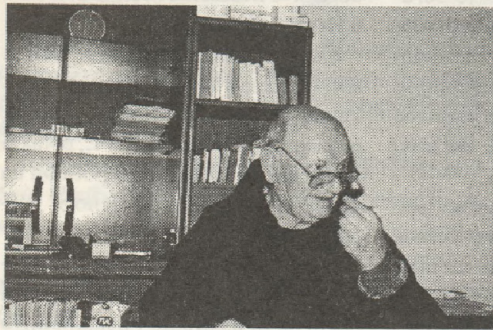
ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

ETA. U crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom Vrh kod Krapine, nad simboličnom Noćnim korablom što predstavlja crkvu u kojoj se pred potopom spasava svijet, ispisano je: **MUNDI MELIORIS ORIGO** (Početak boljeg svijeta).

Prof. dr. MILE MAMIC

BOGOSLOV

PIŠE: Fra Jure Ljubičić

(Nastavak iz prošlog broja)

Jednog jutra navrati se šef "OZN-e" Jure Bilić i reče nam: "Ako se ne navratim prije, u tri sata dodite u moju kancelariju". Od tog momenta jedan je od nas uvijek pogledao na cestu neće li opaziti šefa. Nešto prije tri sata dolazi šef od Usore, a Čoso izleti pred njega. Bilić reče: "Uzmite svoje stvari i dodite za mnom". Uradio nam je propusnice koje je izbacio kroz prozor pod kojim smo stajali. Posavjetovani da poštuemo zakone i surađujemo s vlašću, pušteni smo kući.

Za čudo Božje, kako sam ja odavno bez odjeće na sebi, (imao sam samo odrpane njemačke vojne hlače) nitko to nije primjećivao dok nisam ušao u Doboju u vlak. Bila je večer, 27. srpnja, nebo se oblača. Ušavši u vagon nisam odmakao daleko od ulaza, sve je bilo popunjeno. Kad smo krenuli, nešto od uzbuđenja, a nešto od povjetarca bi mi pro hladno. Jedna me baka neprestano gledala te upita: "Dijete, kud si ti pošto tako bez odjeće?" "Idem kući iz logora", rekoh. Ona skide svoju "čermu" i ja se zagrijah. U Lupljanici baka uze svoju čermu, a ja nikad nisam saznao koja je to dobra duša koja se je sažalila nad bijednikom u nevolji! Napokon, spustismo se u Vrhove i ja sišavši s vlaka krenuh prema kući udaljenoj petnaestak minuta. Noć je, a pokraj lokomotive koja uzima vodu stoji strojovođa i upita me kuda žurim? "Opasno je gore proći, ima šumljaka, pričekaj!" Popeo sam se na lokomotivu i poviše kuće iskočio. Nadoh se sa svojima i unesoh u kuću radost i veselje. Baka se, kao mlada, razletila po kući da mi spremi večeru, djed otišao po šišu sa rakijom, a mi ostali posjedali za dugački stol. Svi smo na okupu osim strica Ike koji se javio iz Novog Sada i poslao svoju vojničku sliku. Ostat će on još dugo u vojsci jer služi cijeli vojni rok, dvije i pol godine. Otac više nije na odjavnici. Sadaradi kao obični građevinski radnik na obnavljanju željezničkih postaja.

Sutra ujutro, poslije temeljitog pranja, odlučio sam da idem na Plehan onako kako sam i došao iz logora u poderanim vojničkim hlačama. Tamo je moje rublje i habit iz Visokog. Dolazim pred samostan i prvo susrećem fra Marijana Marića dvostrukog provincijala Bosne Srebrenice. Kada me ugleda uzvikni "vidi pravoga brata oca Franje! U međuvremenu, došao je i gvardijan fra Anto Tolić. Poslije podužeg razgovora, dade mi ključ od sobe gdje su bile naše stvari te za ručak postadoh opet fratar u habitu. Kroz nekoliko dana uz pomoć gvardijana izvadio sam u Derventi neku

privremenu legitimaciju i propusnicu za Visoko gdje su se okupili moje kolege osim dvojice, koji se više nisu ni vratili jer su ubijeni u Krapini. (Fra Eugen Ljubas i fra Alfonzo Katava - pokoj im vječni!)

Ovo vrijeme u Visokom uglavnom smo koristili za učenje latinskog koji će nam trebati na Teologiji. Pod kraj kolovoza fra Lujo Zloušić, (direktor) nam saopći da ćemo polagati pred državnim komisijom osmi razred i maturu i donese knjižicu "partizanskih pisaca" koji su u programu za polaganje ispita. Pogodila nas je ta vijest, a on nam jednostavno odgovori: Momci to je za vaše dobro, potrudite se da što bolje položite i osvjetlate obraz gimnazije, a možda će nekom, tko ne ustraje u zvanju, dobro doći da mogne nastaviti daljnje školovanje na drugim fakultetima što bez ove svjedodžbe nećete moći ostvariti. Od 2. do 12. listopada polagali smo državni ispit i svi dobili svjedodžbe osmog razreda sa pečatom: "Niža realna gimnazija Visoko". Odmah po završetku ispita preselili smo se u Sarajevo u zgradu Teologije u KOVAČIĆIMA, koja nam je u travnju 1946. oduzeta. Mogli smo iznijeti samo osobne stvari koje smo ručno iznijeli u roku od tri dana. Iseljavanje je započelo 30. travnja, a službeno je nastavljeno 4. svibnja, jer su prva tri dana svibanjski radnički praznici. Vlastima prvi dan našega seljenja na Bistrik nije išao u prilog zbog građanstva jer su nam građani pritjecali u pomoć, stoga su dozvolili i prijevoz te smo tako mogli iznijeti mnoge stvari koje inače ne bismo mogli. Kuća je imala telefonsku centralu sa sto brojeva što je u ono doba bila rijetkost za privatne ustanove. U dogovoru sa fra Bonom Šapinom, fra Vitomir Bobeti i ja odlučili smo je skinuti i prenijeti sv. Anti te smo u noći s trećeg na četvrtog počeli demontažu. No, kako je odvrtanje išlo sporo, predložio sam fra Vitomiru da jednostavno odrežemo žice i centralu obavijenu u deke stavimo u ormar i položeni ormar unesemo u kamion. Rečeno - učinjeno, a umjesto centrale, obješena je velika tabla s ključevima koja je prekrila snop žica pa je izgledalo da je tu i bila oduvijek. Četvrtog svibnja na večer završeno je naše preseljenje sa Kovačića sv. Anti i opet otpočeo redovit naš bogoslovski život.

Očeva odiseja

Kad sam one večeri stigao na slobodu sa Križnoga puta vidio sam da otac ne obavlja službu željezničarskog činovnika, nego je obični zidarski radnik na obnavljanju željezničkih postaja direkcije Derventa. Po završetku obnove, dobio je dekret da primi službu čuvara pruge u Sanskome Mostu. Spremao se da dadne otkaz, ali ga djed odvrat. Sinko, što je od Boga slade je od meda, idi radi dječice da ih možeš školovati, dat će Bog pa će sve biti dobro.

Došao je otac u Sanski Most, prijavio se u Direkciju i upitao: "Hoću li dobiti stan, ja imam petero nezbrinute dječice što sam ih ostavio djedu i baki na teret, što ću s njima?" Prihvati posao, a onda napravi molbu na Direkciju željeznica

Sarajevo, pa će te vratiti u tvoje mjesto. Za sada nađi neku sobicu ovdje.

Sutra dan poslije pučke sv. mise navrati se župniku fra Dragi Prpiću ne bi li uz njegovu pomoć našao kakvu sobicu kod kojeg kršćanina. Fra Drago čuvši za njegovu nevolju reče mu: Evo vidiš, ja gradim Župski stan, dat ću ti sobičak pa kako bude meni bit će i tebi, nekako ćemo se snaći." Fra Drago je pripremao materijal za stolariju u kući, a otac je jedno vrijeme radio u stolarskoj radionici pa se ponudio za pomoć. Njih dvojica prihvatili su se posla i tog su dana obrađena jedna vrata. Te večeri napisali su žalbu Direkciji Željeznica u Sarajevu, a dogovor su čekali puna dva mjeseca. Kad je otvorio kuvertu i pročitao Rješenje, okrenula se zemlja oko njega, udovoljava se vašoj žalbi i dodjeljuje vam se mjesto čuvara pruge u Ustipračju - Goražde." Fra Drago ga je savjetovao: "Pusti, moj Mato, sve to, vrati se svojoj dječici, ostat ćete živi, ima još uvijek dobrih ljudi." Neću odustati, ako je Bog tolike tisuće sačuvao po logorima i vratio ih zdrave i žive kućama, pobrinut će se i za mene. Kad sam dobio premještaj za ovamo htio sam odustati, ali otac mi je rekao: Što je od Boga slade je od meda, i bilo je sladak boravak ovdje s tobom. Nikad tog dara Božjega neću zaboraviti."

Spakovao je ono nešto svojih prnjica, oprostio se sa fra Dragom i krenuo kući da s ukucanima proboravi ovih dvadesetak slobodnih dana do preuzimanja dužnosti.

Brzo su prolazili dani. Svaku večer okupljale bi se komšije. Jedni bi ga bodrili da ustraje, drugi bi govorili nije se s rogamit bosti, nisi im podoban, ostani na njivi.

Krenuo je dan ranije prije preuzimanja dužnosti da posjeti mene. Do sada nisam ništa znao o njegovim patnjama, tek mi je to tada ispričao. Pričao je smireno pa mi se činilo da to smatra svojom dužnošću za boljitak sutrašnjem životu. Ni jednom rječju ni na kog se nije potužio, samo me je bodrio da ustrajem i dobro učim. Kad smo se kasnije susretali, a to je sada bilo skoro svakih 15 dana, uvijek je bio smiren i zadovoljan. Ni našto se nije tužio, iako svaki je put kad bi došao izgledao sve slabiji. Primjetio sam to i upitao ga danije bolestan, a on se nasmejao i rekao: "Ma jok, to je promjena mjesta i klime, treba se navići na novo podneblje. Rekao sam mu da ipak ode liječniku jer on možda i ne osjeća kakva je promjena na njemu. Poslušao me je. U željezničarskoj ambulanti dr. Jusibašić, nekoć liječnik u Derventi, prepoznajući mog oca, upita ga odakle on ovdje.

Duga je to priča, moj doktore!

Nastavit će se

Hrvatski Glasnik, ožujak 1999.

PREDSTAVLJANJE UDŽBENIKA IZ GEOZNANOSTI SVEUČILIŠTA U ZAGREBU NA RUDARSKO-GEOLOŠKO-GRAĐEVINSKOM FAKULTETU UNIVERZITETA U TUZLI

Prof. dr. Enver Mandžić otvara svečanost...

U organizaciji Univerziteta u Tuzli i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Tuzli, 9. ožujka 1999. godine, predstavljene su na Rudarsko-geološko-građevinskom fakultetu u Tuzli dva nova udžbenika Sveučilišta u Zagrebu:

- Prof. dr. Vladimir Bermanec: *Sistematska mineralogija - mineralogija nesilikata*

- Prof. dr. Esad Prohić: *Geokemija*

Prof. dr. Esad Prohić održao je, nakon predavljanja udžbenika, predavanje na temu: KEMIJSKA VREMENSKA BOMBA - UTJECAJ RATA NA OKOLIŠ.

Na predavljanju udžbenika i na predavanju su bili: prof. dr. Sadik Latifagić, rektor Univerziteta, Davorin Zagorščak, generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Tuzli, dr. Božo Tomić, ministar, Zdenko Tadić, doministar, prof. dr. Slavoljub Perdija, prorektor, profesori, asistenti, studenti i drugi uzvanici.

Svečanost predavljanja je otvorio i rukovodio radom prof. dr. Enver Mandžić.

Udžbenik SISTEMATSKA MINERALOGIJA - MINERALOGIJA NESILIKATA, autora prof.

dr. Vladimira Bermanca su predstavili: prof. dr. Galib Sijarić i docent dr. Senahid Salihović.

...Ovaj udžbenik ima izuzetnu vrijednost, jer je pisan po svjetskim standardima i dokumentiran je. Svi podaci temelje se na najnovijim istraživanjima. Bit će od velike koristi studentima geologije, kemije i geografije i drugih srodnih struka, te svima koji imaju potrebu za znanjem iz mineralogije.

Knjiga će biti dar i potpora svima koji sudjeluju u edukaciji i istraživanjima, a nadoknada onima kojima su zbivanja ovog vremena prekinula put u sticanju znanja.

Prof. Bermanec je u svom istraživanju na našem terenu u Tuzli (Tušanj) pronašao mineral i nazvao ga TUZLAIT, koji je opisan u udžbeniku.

Prof. dr. Vladimir Bermanec je rođen 1955. godine u Zagrebu, gdje se i školovao: diplomirao, magistrirao i doktorirao. U više navrata boravio je na specijalizacijama u europskim institutima i laboratorijima. Profesor je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i predstojnik Mineraloško-petrografskog zavoda. Predaje na dodiplomskom i postdiplomskom studiju. U svojem znanstvenom području objavio je više od 30 radova u časopisima najvišeg svjetskog ranga. Autor je opisa pet novih minerala (jedan je TUZLAIT), pri čemu se služio raznim metodama i tehnikama istraživanja. Udžbenik GEOKEMIJA, autora prof. dr. Esada Prohića su predstavili: prof. dr. Izet Kubat i docent dr. Amir Baraković.

... Ovo je prvi cjeloviti i sveobuhvatni udžbenik i priručnik iz geokemije na hrvatskom jeziku, koji

teži jezikom pristupačnim studentu ali i stručnjacima, prije svega geolozima, zatim geografima, pedolozima, šumarima, kemičarima i drugima - približiti osnovne pojmove, procese i zakonitosti raspodjele kemijskih elemenata u i na Zemlji, biosferi te plinovitim i vodenom omotaču Zemlje.

Prof. dr. Esad Prohić, rođen je 1950. u Zagrebu, gdje se i školovao: diplomirao, magistrirao i doktorirao.

Boravio je u SAD kao korisnik postdoktorske Fulbrightove stipendije. Profesor je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i pročelnik Geološkog odsjeka.

Predaje na dodiplomskom i postdiplomskom studiju.

Objavio je više od 40 znanstvenih radova u prestižnim svjetskim časopisima.

Član je više stručnih međunarodnih asocijacija i predsjednik Hrvatskog društva fulbrajtovalaca. Inače, tradicionalno i obiteljski je vezan za naše krajeve.

Ove knjige mogu se preporučiti svima koji žele nešto više saznati o mineralogiji i geokemiji, jer su plod višegodišnjeg znanstvenog istraživanja autora i pisane po svjetskim standardima, a pojavljuju se prvi put u znanstvenoj javnosti na hrvatskom jeziku.

Pripremio: J. N.

IZLOŽBE

PRVA SAMOSTALNA IZLOŽBA SLIKA VLATKA ZIMMERA

U okviru PREŠERNOVIH DANA 1999. godine Udruženje građana slovenskog podrijetla Tuzla, organiziralo je Prvu samostalnu izložbu slika Vlatka Zimmera, slikara iz Tuzle.

Izložba je otvorena 19. veljače 1999. godine u Domu Armije i još je uvijek otvorena.

Vlatko Zimmer je rođen 1938. godine u Tuzli. Završio je Srednju tehničku školu i Višu školu za organizaciju rada.

Slikarstvom se počeo baviti tek nakon odlaska u mirovinu.

Dolaskom tog vremena ostvaruju se snovi - slika ljepotu izvora života, traga za svjetlošću pejzaža. Sudjeluje na zajedničkim izložbama i postaje

članom Udruženja likovnih umjetnika. Tehnike rada: akvarel i tempera.

Vlatko Zimmer je izložio 30 slika, koje su nastale u vremenu od 1991. do 1999. godine.

Slikarstvo ove izložbe predstavlja umjetnički spoj kolorita od realizma do modernizma.

Utisnuta su raznovrsna htijenja slikarskih pravaca.

Kolorističke osobne simbole slikara, svima razumljive i prepoznatljive ideje i poruke. Razrađuje raznolike likovne probleme ljepotom izbalansiranog sklada kolorita, novu duhovnost koja se rađa u multinacionalnom društvu.

HDZ ŽIVINICE

Općinski odbor Hrvatske demokratske zajednice Živinice, izdao je u ožujku 1999. knjižicu na 48 stranica, autora Zdenka Tadića

POLITIKA U SLUŽBI NARODA

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA
OPĆINE ŽIVINICE 1994. - 1999.

Prema sadržaju, obrađene su teme: Vrijeme mirovnih sporazuma, Unutarstranački izbori 1994. i 1996.; Izvješće o radu Općinske organizacije za period 1994. - 1996., i 1996. - 1999.; Nastajanje Spomen-parka Živinički sokolovi i lješci iz novina o HDZ Živinice.

Lingua latina poput stara vina

Latinština se pomlađuje moderniziranjem. Živim primjerom potvrđuje to vatikanski časopis "Latinitas". Nedavno je objavio popularno znanstveni članak o kišnim glistama (Lubrici in terram vitam degentes) i poemu u 183 stiha o talijanskim planinarima (Alpinos italos olim quae saepe sodales). Latinština se obogaćuje nazivljem iz moderne tehnologije. "Latinitas" ima članak o utrci Indije i Pakistana u nuklearnom naoružavanju pod naslovom: Indi et Pakistani pyrobofos atomicos (atomske rakete!) dispiodunt.

Društvena kronika pratila je aferu "Monicagate" pod naslovom Clinton de amoribus accusatus (optužen zbog ljubavi). Suradnici vanjskopolitičke rubrike spominju državnike samo prezimenom, bez latiniziranih imena: Clinton bez Vilelmus (William, dakle Bill), Chiraca bez Jacobus (Jacques), a braću Castro pišu bez Fidelius i Radulfus (Raul). Za princezu Dianu izmijenjena je titula princeps femina u principissa. Jezik Ciceronov sve je stariji, ali s vremenom sve bolji, poput starog vina.

DOBRO JUTRO, OVO JE JUTARNJI MIX HRVATSKOG RADIJA SOLI!

Raznolikim sadržajima jutarnji program poznatiji i kao JUTARNJI MIKS Hrvatskoga radija Soli, iz dana u dan stječe sve više slušatelja, i na taj, najbolji mogući način, odgovara skepticima i protivnicima koji su tvrdili - "pjevat će samo jedno ljeto".

"Dobro jutro, vi slušate Jutarnji mix Hrvatskoga radija Soli".

Ovako, već više od godinu dana, svakoga jutra od 8,30 do 10,00 sati, osim subote i nedjelje, ekipa Hrvatskog radija Soli, male ali prepoznatljive medijske kuće, uveseljava i raduje ranoranoce svih generacija i nacija. Veliki broj gostiju i interview-a - od kojih su mnogi bili ekskluzivni - prilozi, servisne informacije i zanimljivosti omogućuju bezbolnije i brže buđenje onima koji slušaju ovaj radio. Redakcija Informativno-političkog programa koja uređuje Jutarnji miks rukovodi se zlatnim radijskim pravilom - bilanca kvantitete i kvalitete te obilje dobre glazbe. Na radiju, priznaju

Naime, pokušavamo dobiti informacije iz prve ruke, trudeći se da to ne zvuči iritantno jer radio je specifičan medij - nakon par minuta slušanja 'napornog' razgovora slušatelj gubi koncentraciju i interes i okreće skalu prijemnika na drugo mjesto. Trudimo se to izbjeći. Iz tog razloga jednom mjesečno uključimo i slušatelje sa sugestijama o onomu što žele čuti, izmijeniti ili dodati Jutarnjem mix-u" - kaže g. Subotić dodajući da se nemogućnost kontaktiranja sa određenim osobama te dolaska do svježih informacija kompenzira - dobrom glazbom.

Upravo su blokovi glazbe - tamburice, evergrini i zabavna glazba - najveća novost u Jutarnjem mix-u

jer hrvatska glazba sada zauzima najveći dio glazbenog dijela programa. Za to je zaslužan Ured za marketing jer je ostvario više nego kvalitetnu suradnju sa hrvatskim diskografskim kućama koje Hrvatski radio Soli redovito snabdijevaju najnovijom glazbom - u obostanom interesu. Mada je konkurencija jutarnjeg programa veoma oštra, Jutarnji mix Hrvatskog radija Soli je profilirao svoj identitet i slušateljstvo koje se ne ustručava putom telefona upraviti i kritike.

Bez imalo lažne skromnosti, profesionalni napredak cjelokupnog programa je evidentan. Spiker Anika Stjepić-Cosić, novo ime u "malom ali odabranom timu" već se u samom početku prihvatila uređivanja i vođenja izuzetno zahtjevne ali i popularne emisije

"Bez dlake na jeziku" koja je ušla u drugu godinu svog postojanja te polučila i svoje "surogate" na drugim medijskim kućama. "Na Radiju Soli sam uposlena od osmog mjeseca prošle godine. Nadam se da ću se i u budućnosti baviti ovim poslom, jer radio je kao opijum - ulazi pod kožu i teško ga se riješiti..."

O Hrvatskom radiju Soli i Jutarnjem mixu bi se još moglo govoriti, ali najbolje ga je slušati. Slušatelj je dragocjen i za njega se treba boriti. A da bi se za njega borili trebamo ga voljeti. Radio Soli se bori i ide dalje. I ne brinite - još dugo će biti s vama...

Dobro jutro, ovo je Jutarnji mix Hrvatskoga radija Soli...

Tomislav ANDRIĆ

Hrvatski Glasnik, ožujak 1999.

Pripreme za proljeće

KAKO ĆETE OBAVITI PROLJETNO ČIŠĆENJE SVOJEGA TIJELA

Možete stresti sa sebe zimsko mrtvilo i očistiti se od taloga koji se nakupio tijekom hladnih mjeseci pomoću revitalizirajuće dijeta, koja će vas očistiti, ispuniti vas energijom i popraviti vam izgled u samo nekoliko tjedana.

Čudesni režim proljetnog čišćenja koje je razvio vrhunski nutricionist, ispire otrove koji su se nakupili tijekom dugih sputavajućih zimskih dana. Bori se, zatim, protiv starenja, zamora i bolesti, još prije nego se ove ugnijezde u vašem tijelu.

- Proljeće, doba obnove i rasta, savršeno je vrijeme da se oslobodite suvišnih kilograma i zimskog pretjerivanja u hrani, te da učvrstite ono što je preostalo - kaže dr. Marcus Laux, autor popularno pisane knjižice "Naturally Well" (prirodni izvor).

Detoksifikacija je ključni faktor u čišćenju vašeg tijela

- Možete povećati životnu energiju tako što ćete pročišćavati svoje tijelo redovito i omogućiti svojoj krvi da vam kupa tkivo životvornim hranjivim tvarima. Dr. Luxov jedinstveni proljetni režim sadrži snagu nutrijentima bogatih sokova, kako bi se tijelo moglo osloboditi od razornih supstanci.

Slijedeći njegove jednostavne upute za dijete sa sokovima za čišćenje organizma, njegove savjete za izbjegavanje otrova koji razaraju stanice i njegovih savjeta kako očistiti i detoksificirati jetru, možete postići novu razinu zdravlja i dobrog stanja.

1. ČUDESNA DIJETA SA SOKOVIMA

- Nakupljeni metabolički otpaci, kao i oni iz životnog okruženja su toksični i uzrokuju niz problema - kaže dr. Laux.

- Oni mogu potaknuti glavobolje, bolesti nalik gripi, bol u zglobovima i mišićima, zamor, razdražljivost, simptome mentalnih poremećaja, od zbrkanosti do depresije, simptome disajnog, kardiovaskularnog, ili gastrointestinalnog sustava, alergijske reakcije poput osipa, slinjenja ili začepljenog nosa, kihanja i kašljanja.

- Zasićenost toksinima čak doprinosi bolestima koje pogadaju autoimunitet, poput reumatoidnog artritisa i bolesti koje vas oslabe, poput Parkinsonove i Alzheimerove, koje do ovog stoljeća nisu bile uobičajene.

Nova metoda da se oslobodite otrova i da se osjećate kao nova osoba i to vrlo brzo!

- Dobra vijest je u tome da možete otkloniti štetu koju je prouzročio ranije izglanje otrovima, te osloboditi tijelo od ovih akumuliranih toksina.

Možete čak potisnuti kronične bolesti uzrokovane nataloženim toksinima. Dijeta sa sokovima omogućuje vašem tijelu da se očisti i da se oporavi.

Evo jednostavnih koraka koja valja poduzeti ukoliko se želite podvrgnuti ovoj podmlađujućoj dijeti.

* Započnite tako što ćete postiti tri dana za redom, pijući isključivo široki rason sokova. Kasnije postite jedan obrok tjedno, jedan dan mjesečno i tri dana svakih šest mjeseci.

* Tijekom posta pijte mnogo razvodnjenih sokova od voća i povrća. Kupite ih u svom dućanu, ili u dućanima za zdravu hranu, a još će najbolje biti da ih sami napravite u sokovniku.

* Bilo koja od ovih kombinacija sokova imat će pročišćavajući efekt na vaše tijelo i dat će vam energiju i hranjive tvari pomoću kojih će se vaše tijelo boriti protiv raznih bolesti.

Mrkva, repa, celer
Mrkva, jabuka, celer
Mrkva, krastava, špinat, peršin, luk
Mrkva, repa, dumbir, luk
Jabuka, jagoda, mango
Jabuka i banana
Naranča i mrkva

2. ZAŠTITITE SE OD OTROVA

- Od 1915. godine načinjeno je četiri milijuna novih kemikalija, a djelovanje 80 posto njih na naše zdravlje je nepoznato - kaže dr. Laux.

- Što više znate o tome kako se zaštititi od otrova, veći su izgledi da će izbjeći zdravstvene probleme koje oni uzrokuju.

* Nastojte izbjeći upotrebu kemikalija koliko god je to moguće. Upotrebljavajte prirodna sredstva za čišćenje poput octa, kao i prirodne insekticide, ili sredstva za odbijanje insekata.

* Koliko god je to moguće jedite organsku hranu.

Ukoliko kupujete svježe proizvode, svakako ih pažljivo isperite prije kuhanja, kako biste uklonili pesticide. Smanjite hranu s aditivima i hormonski tretiranim mesom.

* Redovito postite, kako biste pomogli svom tijelu da se oslobodi otrova i kako biste spriječili da se otrovi nakupe.

* Vježbajte toliko da se preznojite, što će vam pomoći pri oslobađanju od otrova. Ukoliko je ikako moguće, koristite se saunom, kako biste pospješili znojenje.

* Prakticirajte četkanje kože, koristeći se četkama s mekom dlakom i grubom spužvom, kako biste stimulirali izlučivanje otrova kroz kožu. Ovaj postupak također pomaže da vam se otvore pore i stimulira cirkulacija.

3. OČISTITE JETRU

- Vaša jetra je toliko važna da, ukoliko ne bi radila kako valja, vaše tijelo bi se prepunilo otrovima i vi biste se razboljeli - kaže dr. Laux. - Evo kako možete pomoći svojoj jetri da funkcionira što najbolje može.

* Upotrebljavajte antioksidanse. Ove tvari, znači vitamini A, C, E i mineral selen štite vašu jetru od oštećenja koja uzrokuju slobodni radikali, koji razaraju stanice.

* Jedite hranjivo zelenje poput špinata, gorčice i peršina. Ova zelena superhrana sadrži mnogo klorofila, koji je snažno sredstvo za otklanjanje otrova.

* Smanjite alkohol. Alkohol je jedno od stotine otrova koje jetra mora ukloniti iz tijela i koje za taj organ predstavlja dodatni napor.

- Pijte dovoljno sokova da bi ste bili spremni za proljeće dok postite i to će vas osloboditi otrova, dati vam energiju i dobar izgled u samo nekoliko dana.

Već u davni predvidjeli su vjerski propisi nakon zimskih blagdana i ludovanja razdoblje posta za čišćenje krvi i duše. U skladu s bioritmom prirode, u ovo doba podnosimo lakše preinaku u izmjeni tvari.

AFORIZMI

Vrijeme je jedna od najboljih stvari koje se mogu kupiti novcem.

Da nam politika nije bolesna, ne bi u njoj bilo toliko doktora.

Šah je igra slična braku u kojoj kralj uglavnom nemoćno statira dok kraljica vodi glavnu riječ.

Sloboda izbora omogućuje nam izabrati čemu ćemo robovati.

Novcu se najviše dive ljudi nedostojni divljenja.

Hipohonder je čovjek koji se osjeća dobro kad se ne osjeća dobro.

Sretan Uskrs

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovalištu "Medic" prof. dr. Nisvete Alispahić možete obaviti: ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostika (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom srijedom i petkom, od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

Na telefone
090 - 149 - 514 1217-927
možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ive Andrića br. 11.

NIŠTA BEZ LUTAKA

Kako je pisala slavna hrvatska spisateljica Marija Jurić-Zagorka?

Nastavke većine svojih romana diktirala je izravno slovoslagaru.

Radila je puno i danas brzo.

Njezina bujna mašta bila je prepuna brojnih likova.

Kako bi svoje junake mogla što jednostavnije voditi iz radnje u radnju, snašla se na zaista originalan način: kupovala je lutke, davala im imena svojih junaka, a kad bi roman bio gotov, odbacivala ih je.

Dok je živjela i radila u hotelu "Esplanade", sobarice su bacale u smeće svaku lutku koju bi našle (a neke su još trebale biti u "životu").

Tako Zagorka puno puta nije znala tko je od njezinih likova mrtav, a tko živ.

Na kraju je morala poći u vlastiti stan i u miru stvarati svoja veličanstvena djela.

DJEČJA IGRA

"...Dječja igra je borba protiv ispraznosti društvenog života. Djeca se igraju države, vojske, obiteljskog života, fijakerskih konja, teataru i tako dalje, dječja igra je lepršava imitacija društvene igre odraslih..."

Djeca bježe, djeca se skrivaju, djeca izbjegavaju grupu životne stvarnosti, djeca stvaraju svoje svjetove po mračnim prostorima, pod stolovima, iza zavjesa, po podrumima i tavanima. U tu svoju "Slobodu" djeca unose refleksive osmišljenog i odruštvovljenog života koji ih je već izobličio, igraju se rata, krvnika, suca, stratišta smrti, sprovoda, svadbe, djeca se krunišu kao kraljevi i službe službu božju kao velikosvećenici uvijek s ironičkim smiješkom, svjesna da su njihove geste i njihovi kostimi gluma koja se može raspasti svakog trenutka, od jedne jedine riječi odrasle tiranije..."

Tako je o razlici dijete - odrastao čovjek, govorio veliki i slavni Miroslav Krleža.

SKLADANJE

- JEDINO ŠTO JE ZNAO

Jednom od najvećih skladatelja ozbiljne glazbe svih vremena Ludwigu van Beethovenu, njegov je skrbnik, kad je Beethoven navršio osamnaest godina, rekao:

"Naučio nisi ništa i nikad ništa pristojnog nećeš naučiti".

Istodobno, veliki Mozart je izjavio:

"Jednoga dana podići će se velika buka oko njega (Beethovena) u svijetu!"

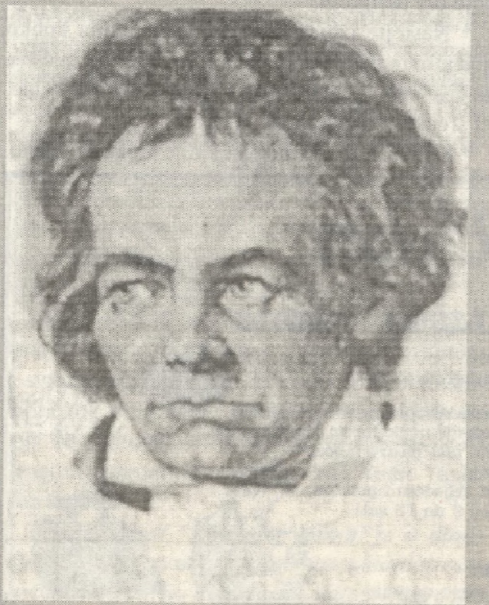
I zaista, čovjek ogromnih maljavih ruku s debelim jagodicama na prstima, koji je kasnije i oglušio, skladao je besmrtna djela.

Kako bi pospješio moć usredotočavanja, namako bi svoje ogromne ruke u mrznoj vodi, a ako i to ne bi pomoglo, polijevao je glavu ledenom vodom.

Skrornost je bila njegova vrlina.

Govorio je:

"Beethoven umije skladati, ali to je ujedno i jedino što zna!"

LJEPOTA OSTAJE

Jedan od najslavnijih impresionista, francuski slikar Pierre Auguste Renoir, posljednjih godina svog života teško je obolio od artritisa, tako da prstima nije mogao držati kist. Kako je još uvijek osjećao da može svijetu dati puno lijepih slika, zavezao je kist za ručni zglob i tako je kistom vukao poteze po platnu. Kad ga je jednog dana posjetio neki mladi slikar i upitao ga zašto se muči i mrcvari, Renoir je odgovorio: "Bol i muka prolaze, ali ljepota ostaje!"

SUDBINA

Veliki hrvatski slikar Mirko Rački prijateljevao je se pjesnikom Gustavom Krklecom i piscem i enciklopedistom Enesom Čengićem. Čengić se sjeća jedne zgode. "Kad je Račkom bilo devedeset godina, otišli smo mu čestitati i našli ga gdje cijepa drva. Gustav mu reče: Dragi Rački, ovom vam prigodom ne želim ništa drugo nego da vi dodete k meni na moju devedesetogodišnjicu. Rački mu je odgovorio: Je, dragi Guštek, ja ću doći ako ti dotle budeš živ. Sudbina je htjela da ne bude tako. Krklec je "otišao", a Rački je i dalje slavio rođendane.

PREBRZI KIRURG

Prvi put u povjesti kirurgije u Europi, upotrijebljen je anestetik prigodom operacije noge. Bilo je to 21. prosinca 1846. godine u Londonu, a sretno operirani pacijent bio je 36. godišnji Frederick Churchill. Operaciju je uspješno izveo kirurg Robert Liston, koji je uz pomoć etera uspavao pacijenta i za samo 25 sekundi amputirao bolesnu nogu. Doktor Liston, bio je, inače čuven po brzini operiranja, čak i prebrzi! Uz njegovo ime vezan je i jedan nesvakidašnji događaj. Režući nekom pacijentu nogu u kuku, učinio je to tako brzo da je nesretnom čovjeku usput odrezao i jedan testis, a svom asistentu dva prsta!

"VIZIONARKA" MAGGIE

Bivša britanska premijerka, nazvana zbog svoje čvrste ruke "Željezna lady", Margaret Thatcher, često je svoje misli pretakala u izjave koje je smatrala neprikosnovenim i vjerodostojnim. U vrijeme kada je bila "samo" ministrica za školstvo i znanost, okomila se na muški rod, govoreći da muškarci nikad neće dozvoliti da jedna žena zasjedne na čelo vlade. "Proći će pola stoljeća prije nego što neka Britanka postane vođom neke političke stranke na Otoku, a da se o predsjedniku vlade i ne govori!" A ona je postala i jedno i drugo!

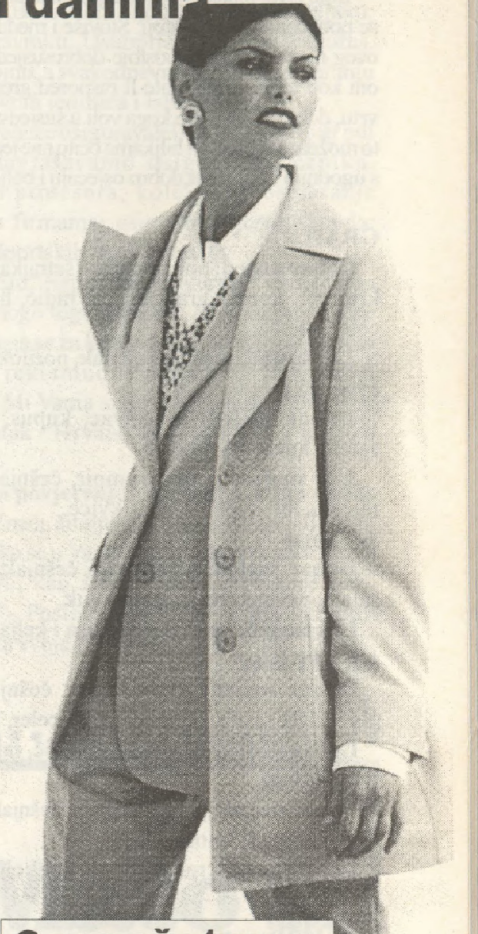
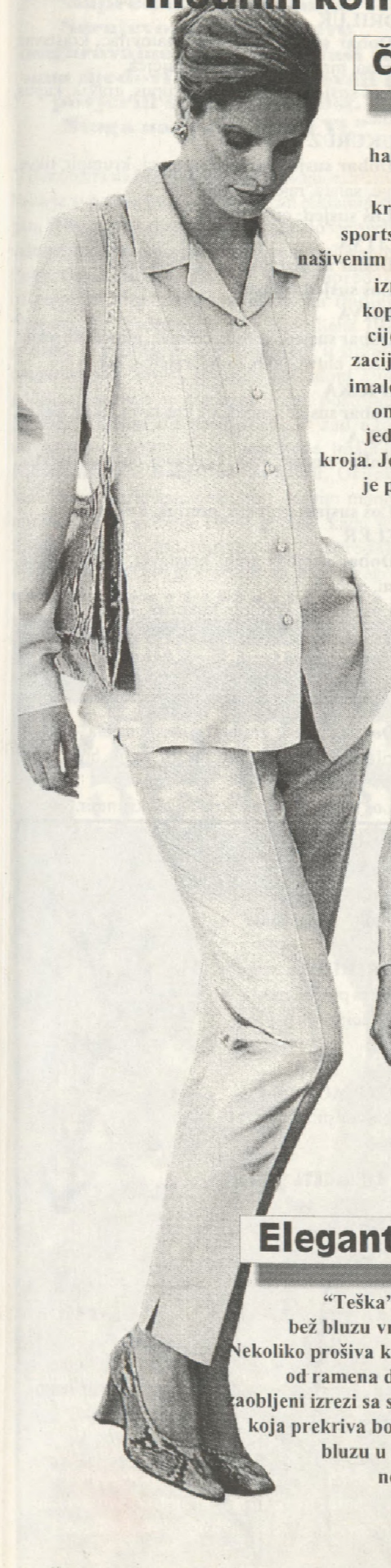
FENIKS

KOMBINACIJE ZA RANO PROLJEĆE

Lakši ogrtač ili kaputić jednostavnog kroja osnova su brojnih modnih kombinacija u prvim proljetnim danima

Čarolija svile

Svilenu haljinu čiji je gornji dio krojen poput sportske bluze, s našivenim džepovima iznad grudi i kopčanjem po cijeloj dužini, zacijelo bi rado imale u ormaru one koje vole jednostavnost kroja. Jedini ukras je pojas u boji cipela.

S manžetama

Uz lagano odijelo od tanke vunene tkanine, u prvim proljetnim danima bit će dovoljan ovaj kratki i udobni kaputić vrlo jednostavnog kroja. Nešto veći reveri i mažete daju mu posebnu draž.

Kratki baloner

Pomalo vojničkog kroja kratki baloner boje devine dlake izrađen je od mješavine pamuka i poliamida. Rukavi su malo spušteni, a ovratnik je vrlo bogat. Kopča se dvoredno, zlatnim gumbima.

Haljina - kaput

Ova poslijepodnevna lanena haljina-kaput ima malo spušteni struk, a u toj visini su i lažni džepovi pa je idealna za žene preuskih bokova. Kopčanje je dvoredno, s gumbima boje čokolade.

Elegantna bluz

"Teška" svila čini ovu bež bluzu vrlo izazovnom. Nekoliko prošiva koji se spuštaju od ramena do ispod grudi, zaobljeni izrezi sa strane i dužina koja prekriva bokove pretvara bluzu u tuniku koja se nosi i s hlačama i sa suknjom.

DOBROSUSJEDSKI ODNOSI MEĐU POVRĆEM

Tajni život biljaka nije još u potpunosti istražen. Zna se pouzdano da on postoji. Štoviše i među biljkama iz ovog ili onog razloga postoje dobrosusjedski odnosi i oni koji to nisu. Planirate li raspored gredica u svom vrtu, dobro je znati tko koga voli u susjedstvu. Vama je to možda svejedno, ali biljkama očito nije jer se u društvu s ugodnim susjedima dobro osjećaju i bolje napreduju.

GRAH

Dobar susjed: bolenkraut (šetrajka), krastavci, krumpir, kupus, grah, blitva, radič, hren, salata, celer, rajčice.

Loš susjed: grašak, češnjak, poriluk, luk, celer.

GRAŠAK

Dobar susjed: krastavac, kupus, glavičasta salata, kukuruz, mrkve.

Loš susjed: grah, krumpir, češnjak, poriluk, rajčica, luk, radič, hren, tikvice.

JAGODE

Dobar susjed: niski grah, češnjak, glavičasta salata, poriluk, hren, špinat, luk.

Loš susjed: sve vrste kupusa i kelja.

KRASTAVAC

Dobar susjed: grah, kopar, češnjak, kupus, glavičasta salata, poriluk, cikla, celer, luk.

Loš susjed: krumpir, hren, radič, rajčica.

KRUMPIR

Dobar susjed: grah, kamilica, češnjak, korabice, kim, kukuruz, špinat.

Loš susjed: krastavci, tikve, celer, rajčica, suncokret.

ČEŠNJAK

Dobar susjed: jagode, maline, mrkve, cikla, rajčice.

Loš susjed: grah, grašak, kupus.

KUPUS

Dobar susjed: grah, kopar, endivija, grašak, krastavci, glavičasta salata, blitva, radič, hren, cikla, celer, špinat, rajčica.

Loš susjed: jagode, češnjak, poriluk, luk.

KORABICE

Dobar susjed: grašak, krumpir, glavičasta salata, poriluk, radič, hren, špinac, cikla, celer.

Loš susjed: kineski kupus.

GLAVIČASTA SALATA

Dobar susjed: grašak, krastavci, kupus, korabica, mrkva, pastrmak, radič, hren, rajčica, luk.

Loš susjed: peršin.

PORILUK

Dobar susjed: endivija, matovilac, krastavac, koraba, mrkva, radič, celer, rajčica.

Loš susjed: grah, kineski kupus, grašak, kupus, cikla.

KUKURUZ

Dobar susjed: grah, krastavci, krumpir, tikve, dinje, salata, rajčice, tikvice.

Loš susjed: cikla, celer.

BLITVA

Dobar susjed: kupus, mrkva, hren.

Loš susjed: špinat.

MRKVA

Dobar susjed: grašak, češnjak, glavičasta salata, poriluk, blitva, hren, radič, rajčica, luk.

PAPRIKA

Dobar susjed: patlidžan, krastavci, tikve, mrkva.

CIKLA

Dobar susjed: grah, krastavci, češnjak, tikvice, luk.

Loš susjed: krumpir, poriluk, kukuruz.

CELER

Dobar susjed: grah, krastavci, kupus, radič, hren, rajčica.

Loš susjed: krumpir, kukuruz, salata.

ŠPINAT

Dobar susjed: grah, kupus, korabe, radič, hren, celer, rajčica.

RAJČICA

Dobar susjed: grah, glavičasta salata, češnjak, poriluk, kukuruz, mrkva, peršin, radič, hren, celer, špinat, luk.

Loš susjed: grašak, krastavci, krumpir.

JEZIK CVIJEĆA

Cvijeće - možda najljepši dar prirode - oduvijek je imalo simbolično značenje. Zato nije pretjerano govoriti o JEZIKU CVIJEĆA. Ne treba uvijek sve reći riječima, možemo jednostavno dopustiti cvijeću da govori. Darujemo li kome CRVENU RUŽU, bit će to naš znak ljubavi. A što kaže kamelija? Što karanfil? A što zumbul?...

KALA simbolizira čistoću i ljepotu.

KRIZANTEMA na Istoku simbolizira sreću i život, a na Zapadu je simbol smrti, ali i duhovne snage u nevolji.

ŠAFRAN simbolizira bezbrižnu mladost.

KAMELIJA

KARANFIL - crveni simbolizira ljubav, bijeli vjernost.

JASMIN je simbol ljupkosti, kao i sklada bračne ljubavi.

ZUMBUL je simbol tuge.

LJILJAN (KRIN, LIJER) simbolizira prve ljubavne doživljaje.

MARGARETA simbolizira svježinu, čistoću i jednostavnost.

SUNOV RAT

SUNOV RAT (narcis) oličeno je samodopadljivosti i taštine.

ORHIDEJA simbolizira profinjenost i eleganciju, ali i plodnost.

JAGLAC je oličenje mladosti.

MARGARETA

LJILJAN

TULIPAN na Istoku simbolizira savršenu ljubav, a na Zapadu nepostojanost.

LJUBIČICA (LJUBICA) je simbol suzdržanosti i skromnosti.

Na tragu stare slave

Oducdavno u Tuzli postoji i djeluje poslovna jedinica "Napredak - osiguranja" Sarajevo, a poruka ove osiguravajuće kuće je: "Vaši su nam djedovi i očevi vjerovali i povjerali svoju sigurnost. Stoga nam vjerujte i Vi."

Bez obzira na to što svako osiguravajuće društvo, kojih je sve više, ima svoj privlačan reklamni slogan, "Napredak - osiguranje" bi trebalo vjerovati i više od onoga što poručuje reklamnim sloganom. Potsjećanja radi, treba reći da "Napredak - osiguranje" d.d. Sarajevo nastavlja tradiciju "Napretkove" zadruge, koja je utemeljena 1923. godine, a prisilnim pretvaranjem u državni osiguravajući zavod, prestala sa radom 1949. godine. Zadruga je tijekom svoga postojanja postala jednom od najuglednijih zadrugnih ustanova na prostoru prve Jugoslavije. Imala je i povjereništva u Banjaluci, Mostaru, Osijeku, Varaždinu, Karlovcu, Zemunu i drugim manjim mjestima. Od svibnja 1994. godine, kada je u Sarajevu obavljena registracija "Napredak - osiguranja", počelo je vraćanje na staze i trgovce

stare slave. Za kratko vrijeme dioničari su postali brojni gospodarstveni kolektivi iz Federacije BiH i inozemstva, a potpisani su i ugovori sa reosiguravajućim društvima. Istodobno je uspostavljena suradnja sa Broom za osiguranje BiH (kojem je "Napredak" jedan od osnivača), te sa "Croatia - osiguranjem" iz Zagreba i Hrvatskim uredom za osiguranje. Na osnovu toga "Napredak - osiguranje" ima pravo na izdavanje "zelene karte", "Croatie", koja je među najafirmiranijim na području bivše Jugoslavije.

"Za kratko vrijeme, odnosno za nešto više od dva mjeseca, Poslovna jedinica Tuzla je zaključila 50 pojedinačnih osiguranja automobila i 10 imovinskih osiguranja u tvrtkama i to sa samo dva uposlena djelatnika" - ističe Anto JOKIĆ, šef poslovne jedinice u Tuzli koja usluge pruža u prostorijama Društva "Hrvatski dom" Tuzla.

U ovoj poslovnoj jedinici tvrde da su uvijek raspoloženi za kvalitetne razgovore, te za pružanje obavještenja i informacija o osiguranju. Ovdje očekuju da će uskoro svoju uredsku djelatnost premjestiti u adekvatniji prostor, a to će značiti proširenje usluga i upošljavanje novih djelatnika. Inače, "Napredak - osiguranje" Sarajevo ima

poslovne jedinice u: Zenici, Žepču, Novom Travniku, Tuzli, Konjicu, Livnu i Orašju, a ispostave u: Busovači, Jajcu, Kaknju, Kiseljaku, Kreševu, Travniku, Uskoplju (Gornjem Vakufu), Ilidži i Bugojnu, a svakodnevno se radi na otvaranju novih poslovnih jedinica i ispostava.

Iz široke lepeze osiguravateljskih usluga ovaj put posebno naglašavamo osiguranje učenika, studenata i profesora; kolektivno osiguranje uposlenih u firmama; osiguranje gostiju hotela; osiguranje sportskih manifestacija.

O onome što "Napredak - osiguranje" radi moglo bi se još mnogo toga napisati, ali nam prostor ne dopušta. S toga se za kraj priključujemo još jednom njihovom reklamnom sloganu - "Vi nama povjerenje, Mi Vama sigurnost danas i sutra", uz jedan dodatak "Hrvatskog Glasnika" i poruku čitateljima

- Vi nama povjerenje - Mi Vama istinu danas i sutra. Znači čitajte nas i pišite nam! Ili nam bar javite, ako se u Vašoj sredini dešava nešto novo i zanimljivo, kao što su nam iz "Napredak - osiguranja" - Poslovna jedinica Tuzla skrenuli pozornost za svoje postojanje i svoj rad.

N. J. I.

Zanimljiva kamera

Bistre vode bistaračke

Lukavačka sela Gornji i Donji Bistarac u kojim većinski živi hrvatski živalj (ali stoljećima složna sa susjedima Bošnjacima, iz istog sela i iz tuzlanskog sela Šići), zanimljiva su po velikom broju izvorskih voda za piće.

Sam naziv sela, vjerojatno, potiče od naziva potocića Bistarčić. Osim tog bistrog vodotoka u Bistarcu su poznate i kvalitetne izvorske vode za piće - "Studenac" i "Brodić" u dubini sela, a "Pjerkovac", "Omerova vodica", i "Korito" pored starog i katastrofalno zapuštenog puta Tuzla - Lukavac. Naša

zanimljiva kamera ulovila je jednog mladog Bistarčanina kako toči vodu na "Pjerkovcu", koji često pohode mnogi Lukavčani i ovu vodu nose u svoje domove.

Čak ima i onih koji tvrde da ova voda ima i ljekovita svojstva. Ukoliko prihvatimo spoznaje da je izvorska voda najzdravije piće, onda ni ove tvrdnje nisu daleko od istine.

Uostalom, treba probati, kao što to čine bistri Bistarčani.

N. J. I.

U slici i riječi

Mesar Mato iz Slavinovića

U tuzlanskom naselju Slavinovići postoji jedna trgovina koja nosi zvanični naziv "KAMM - comere".

Rijetki su oni koji će vam moći odgovoriti na pitanje gdje se nalazi ta trgovka.

Međutim, ako pitate gdje i kako pronaći mesara Matu, onda će vam i djeca i odrasli točno odgovoriti na postavljeno pitanje.

To je trgovina prehrambenim artiklima, ali i sa bogatom ponudom svinjskih suhomesnatih proizvoda, te sa kvalitetnom teletinom.

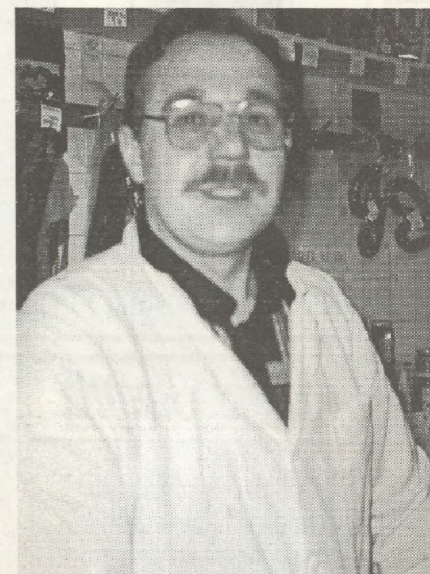
Junetinom, jagnjetinom i govedinom. "Dežurni krivci" za bogatu ponudu i kvalitetnu uslugu u ovoj privatnoj firmi su Matija MAROJEVIĆ, rodom iz Gornjih Hrgova, a žitelj Slavinovića, te njegov rođak i kompanjon Anto KRALJEVIĆ.

Inače, gospodin Marojević je uz završenu specijaliziranu trgovačku školu za prodaju živih namirnica, završio i višu komercijalnu školu.

Opredijelio je za privatni biznis u kojem je primijenio naučeno tijekom i jednog i drugog školovanja.

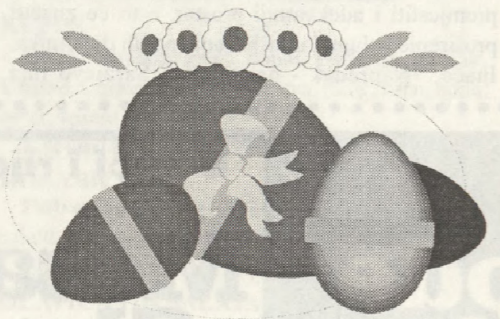
Oni koji ga bolje poznaju reći će da je ta primjena vrlo uspješna.

N. J. I.

GLASNIKOVA SKANDINAVKA

AUTOR	PRJE-DOBAN	VRSTA KITA	GRAD U INDIJI	VRSTA BIJELOG VINA	NAŠ PRIJEDLOG	BUKA, GALAMA	VRSTA DUBINSKE STIJENE	VRSTA LOVAČKOG PSA	DRUGI VOKAL	MAŠINAC	ELEMENT TANTAL	EGIPAT BOG SUNCA	UKRAS	VELIKA PUSTINJA U ČILEU	MJESTO NA DRAVI U SLOVENIJI	JEZERO U SJEVERNOJ AMERICI	DIO KUĆE POD KROVOM
KRŠĆ. BLAGDAN, NAVJEŠTENJE MARLJINO											ŽITELJ ANAMA SREZLA ROSA						
VRSTA KOMEDIJE, BURLESKA									KLAVIJATURA REŽISER KUROSAWA								
LUDILO KOD MALAJSKIH NARODA					PLANINA U BOSNI VRSTA GUSTERA						ŠESTI PADEŽ REKLAMNI PLAKAT						
PRAŽITELJ FRANCUŠKE					MJESTO U SLAVONIJI "MINUTA"											ALT STAROGR. JUNACKI SPIJEV	
NA ONU STRANU						NOVA GVI-NEJA PERŠUN					POKAZNA ZAMJENICA GRČKO SLOVO				ELEMENT INDIJ NORDIJSKO M. IME		
KRAT S.A.D. DRŽAVE VERMONT		PRKOS DIO TIJELA						PREVIJAČ RANA KARAT				MOR. RIBA VRIJEME PRI-PAVE ZA USKRS					LJUDI (MNOŽ.)
POHOR. U GLAMOČ POLJU						BOJA IGRACH KARATA				NAOČALE S DRŠKOM							
GLE, ETO				TONA OTAC OD MILJA							ELEMENT ARGON		DADILJA GRADEVNI RADNIK				
RIMSKI BROJ: 1000	"KONTO" TEHNIČKA SPRAVA																
SLOVO S PRIZVUKOM		ZEMLIŠNA MJERA KONJSKI POVODAC												NOTA SOLMIZACIJE VRSTA GLAZBALA			
BILJKA SLANUTAK																	
PROSTOR, GRADILIŠTE																	
EBANOVO DRVO																	
VREMENSKI PERIOD				VISINA ZAGORSKO MUŠ. IME													
KEMIJSKI ELEMENT (ZNAK BA)						ZNAK ZA AUTO ŠKOLU	PRITOKA KAME U RUSIJI	ZDROBLJENO GROZDE	RUJEČNI RIBAR	EGIPATSKO BOŽ.PODZEMNIH DUŠA	KRŠĆANSKI BLAGDAN, VAZAM	ELEMENT BARIJ	SIMENS DIO POKU-CTVA			IZABRANA LJEPOTICA SVEČANA DVORANA	
PASJI LAVEŽ		DAN PRIJE USKRSNA MRENA NA OKU															"METAR-TONA" PUSTINJU ŽIVOTINJA
JURIŠ, NAVALA					GLUMICA IRENA MUŠ. IME OD MILJA								PRIJEKOR RIJEKA U ANTIKNOJ GALIJI				
OKRUGLO SLOVO	BUBULJICA LJETOPIŠ					ENGL. MUŠKO IME VRSTA MAJMUNA						SLOVAČKO ŽENSKO IME SPRAT					
NAPOLJE				UŠTAVLJENA KOŽA I TAKO DALJE			ZLOBNA PORUKA PLESNA FIGURA										NEUTRON POVRH, IZNAD
POLAZNE TOČKE NEKIH SUMNJI									RIBARSKA MREŽA RECIPE							DRUGI STAROPERZ NOVAC	
MJESTO KOD BJELOVARA						GRAD U ITALJI ELEMENT SUMPOR					ŽITELJ TIROLA AUSTRIJA						
ETIOPSKI NOVAC OD POLA TALIRA					SUMNJA, NEVJERA												POMORSKI IZRIZ ZA "BISTRO MORE"

PODLISTAK HRVATSKOG GLASNIKA

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO NAPREDAK

USORA

List za kulturu, društvena pitanja i politiku

Broj 44

godina VIII

Ožujak 1999.

Sretan Uskrs

M. BRATIĆ USORSKI 96.

Hrvatski Glasnik

Glasiloo Hrvatskog kulturnog društva "Napredak" Župe Soli List za kulturu i društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak • Ravnatelj: Petar Matanović • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Lektor: Marica Petrović • Uredništvo: Petar Matanović, Juraj Novosel, Marica Petrović, Mato Bikić, Martin Antunović • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2 Tel/fax: 075-237-171 • Kompjutorska priprema i tisak: "PrintCom" D.O.O. Grafički inženjering Tuzla • Račun: ZZPP Tuzla: 12200-678-2025274 - Hrvatski dom - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga - ne plaća porez. • Cijena za inozemstvo 3 DEM • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

USKRS U KALENDARU

Kako je zabilježio apostol Ivan (-100.), a što je Katolička Crkva zvanično usvojila, Isus Krist je umro u petak, 14. nisanu 3790. godine židovskoga kalendara. Naredna subota bila je veliki blagdan Pashe i tada je Krist ležao u zapečaćenu grobu. U nedjelju, 14. nisanu, rano ujutro Isus Krist je uskrsnuo. Prema današnjem, gregorijanskom kalendaru ovaj nadnevak bi bio 9. travnja 30. godine.

USKRSNA PRAVILA

U Povijesti crkvenoga kalendara ponajprije se oblikuje blagdan Uskrsa, no ne može se više ustvrditi kada je i po kome nedjeljni Uskrs ušao u Rim. Sv. Irenej (115.-202.), biskup u Lyonu, pretpostavlja da se to desilo u vrijeme pontifikata pape Siksta I. (115.-125.). U svakom slučaju prvi zapis o svetkovanju nedjeljnoga Uskrsa u Rimu zabilježen je 130. godine kada je na čelu Crkve stajao papa Telesfor (125.-136.).

Danas se za točno izračunavanje uskrsnoga nadnevka iz godine u godinu rabe različite tablice prema različitim tradicijama kršćanskoga Istoka i kršćanskoga Zapada, čemu su samo rijetki vješt. Ipak, opće je poznato da Uskrs mora biti prvoga dana u tjednu (nedjelja!), odmah nakon proljetne ravnodnevnice (kada se dan izjednači s noći) i iza punoga mjeseca (Uštapu). Po odredbi Nicejskoga koncila iz godine 325. Uskrs se ne smije slaviti prije židovske Pashe, niti zajedno, već uvijek kasnije. U židovskom kalendaru Pasha redovito otpočinje 14. nisanu uvečer s punim mjesecom, a preračunato prema pashalnim pravilima koje je utvrdio sam Koncil za tadašnji julijanski kalendar, ona pada u vremenskom rasponu od 22. ožujka do 25. travnja što iznosi ravno 35 različitih dana u kalendaru. Pravila Pashe se pravoslavni kalendar dosljedno drži sve do danas, dok se gregorijanski kalendar, od svoga nastanka godine 1582. više uopće ne drži ove nekada bitne odrednice. Doduše, ostalo je neizmijenjeno Pashalno slovo - vrijeme od spomenutih 35 dana kada jedino može doći sam nadnevak katoličkoga Uskrsa.

Za točno izračunavanje termina Uskrsa nisu samo bitne Mjesečeve mjene, proljetna ravnodnevica i židovska Pasha. Vrsni astronom i matematičar treba uzeti u obzir i niz drugih detalja (epakte, krug Sunčev, krug Mjesečev, nedjeljno slovo, zlatni broj...) kao i dobro poznavanje židovskoga kalendara.

POKRETNI BLAGDAN

Uskrs je pomična svetkovina u crkvenom kalendaru jer je za svaku kalendarsku godinu potrebno unaprijed njegovo izračunavanje. Tako i katolički i pravoslavni Uskrs, kao što je rečeno, mogu pasti u 35 različitih dana - od 22. ožujka do 25. travnja, odnosno od 4. travnja do 8. svibnja. Zajednički pak termin za oba Uskrsa je u rasponu od 4. do 25. travnja.

Teoretski, katolički Uskrs može biti u nedjelju, 21. ožujka uz uvjet da je dan prije bila proljetna ravnodnevica i puni mjesec, što do sada u stvarnosti nije postignuto. Najdulje Uskrs nije bio 22. ožujka - od 1818. godine (!), a na taj dan neće se naći niti u idućem stoljeću. Tek nedostižne godine 2285. Uskrs bi trebao biti 22. ožujka. U ovom stoljeću na dan 23. ožujka Uskrs se našao

samo 1913. godine, a 24. ožujka - 1940. Naše stoljeće uopće ne poznaje termin Uskrsa na dan 24. travnja. Zabilježen je taj nadnevak daleke 1859. godine, a ponovno će biti 2011. Godine 1943. Uskrs je padao posljednji puta 25. travnja, a potom - 2038...

Prema Uskrsu se raspoređuju i ostale pomične svetkovine u katoličkom kalendaru. Stoga je najidealniji kalendar onaj kada Uskrs padne u nedjelju na dan 9. travnja, što odgovara i povijesnom događaju iz 30. godine naše ere. 40 dana po Uskrsu, u četvrtak (18. svibnja) slavi se Uzašašće Gospodinovo ili Spasovo, a druge nedjelje nakon toga (28. svibnja), odnosno 50 dana poslije Uskrsa - Duhovi ili Pedesetnica. Na Duhovski ponedjeljak (29. svibnja) časti se Marija Majka Crkve. U nedjelju iza Duhova (4. lipnja) je blagdan Presvetoga Trojstva, a u četvrtak poslije Uzašašća. Na drugi petak nakon Tjelova (16. lipnja) časti se Srce Isusovo, a idućega dana, u subotu (17. lipnja), Srce marijino... Takav katolički kalendar pojavio se dva puta u našem stoljeću: godine 1939. i 1944.

Gregorijanski kalendar je velika zapreka za izračunavanje Uskrsa po odredbama Nicejskoga koncila te su pravoslavne crkve dugo ostajale vjerne julijanskom kalendaru. Prva je na novi kalendar prešla Carigradska patrijaršija godine 1925. Grčka crkva je u tom smislu 1926. uvela kombinirani kalendar s nepokretnim blagdanima (Božić!) po gregorijanskom kalendaru i pokretnim blagdanima (Uskrs!) po julijanskom kalendaru. U ovo naše vrijeme staroga julijanskog kalendara drže se još Jeruzalemska, Ruska, Srpska i Gruzijaska pravoslavna crkva.

DVA USKRS U KALENDARU

Katolički i pravoslavni Uskrs u kalendaru mogu imati različite kombinacije: zajednički termin, raspon od jednoga tjedna, ali i razliku četiri, odnosno pet tjedana.

Zajednički termin dolazi u intervalu od 4. do 25. travnja. U ovom stoljeću desilo se to više puta: 1922. (16. travnja), 1962. (14. travnja), 1966. (10. travnja), 1974. (14. travnja), 1984. (22. travnja) te 1987. (19. travnja), 1906. (15. travnja), 1930. (20. travnja), 1936. (12. travnja), 1939. (9. travnja), 1953. (5. travnja), 1957. (21. travnja), 1919. (20. travnja).

Za zajednički termin Uskrsa bitno je nekoliko uvjeta. Najčešći je, dakako, da puni mjesec i židovska Pasha dođu na samom kraju tjedna (subota popodne) ili početkom tjedna (nedjelja, ponedjeljak, utorak prije podne) te su oba Uskrsa naredne nedjelje. Kao primjer je dovoljan posljednji slučaj iz 1987. godine. Tada su puni mjesec i Pasha padali u utorak s početkom u 3 sata i 32 minuta što je bilo nesmetano za oba Uskrsa da dođu u nedjelju, 19. travnja.

Ima jedan značajan detalj iz židovskoga kalendara koji se neizostavno uzima pri izračunavanju nadnevka Uskrsa. Naime, točan termin punog mjeseca računa se prema židovskom vremenu, gdje dan od 24 sata počinje ujutro u 6 sati.

Zanimljivi su u tom smislu slučajevi Uskrsa u godinama 1967. i 1994. U prvoj godini puni mjesec je nastupio točno u nedjelju, 26. ožujka u 4 sata i 21 minut što je prema židovskom računanju - subota. Stoga je katolički Uskrs mogao biti iste nedjelje, 26. ožujka, ali je pravoslavni Uskrs iz više razloga došao tek u nedjelju, 30. travnja (17. travnja). U godini 1994. puni mjesec je nastupio također u nedjelju, 27. ožujka u 12 sati i 11 minuta, a po židovskom vremenu bila je isto nedjelja, u 6 sati i 11 minuta. Tako je katolički Uskrs pomjeren u iduću nedjelju, 3. travnja, a pravoslavni Uskrs je ponovno iz više razloga nosio nadnevak 1. svibnja (18. travnja).

Pravoslavni Uskrs u kalendaru najčešće dolazi tjedan dana iza katoličkog. To su slučajevi kada blagdan Pashe dođe u drugom dijelu tjedna te se pravoslavni Uskrs automatski pomjera za drugu nedjelju, počev od 4. travnja, a katolički Uskrs nesmetano dolazi odmah naredne nedjelje.

Dobar primjer za to pravilo je nadnevak Uskrsa u tekućoj 1999. godini. Prvi proljetni puni mjesec dolazi u subotu, 31. ožujka točno u 23 sata i 50 minuta (a židovska Pasha počinje sutradan u večernjim satima), te katolički Uskrs za termin ima nedjelju, 4. travnja, a pravoslavni se pomjera zbog židovskoga blagdana u sljedeću nedjelju - 11. travnja (29. ožujka).

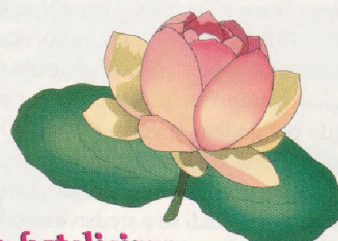
(Nastavit će se)
Anto Kovačević

SVIM PUČANIMA USORE
Sretne i blagoslovljene
Uskrsne blagdane

želi

Općinsko vijeće Općine Usora
Načelnik
Ivica Kovačević

Svim katolicima
sretne i radosne
Uskrsne blagdane

želi

JAVNO
KOMUNALNO
PODUZEĆE
"USORA" d.o.o.

ŽUPNI URED SIVŠA
Dragi vjernici!
Neka radost Uskrsa uđe u
srca onih koji mu se
raduju,
a svojom porukom unese
mir, ljubav i dobro svim
ljudima.
Sretne i blagoslovljene
Uskrsne blagdane
želi
FRA MLADEN JOZIĆ,
ŽUPNIK
sa svećenicima

ŽUPNI URED ULARICE
Svojim župljanima,
ostalim vjernicima i
pučanima Usore
Sretne Uskrsne blagdane
želi
Župnik: Vlač. Martin Anić

USPOMENA IZ LUKOVODOLA

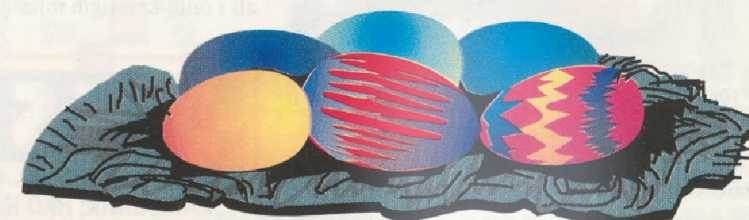
S neskrivenim ponosom mogu reći da Lukovdol nikada neću zaboraviti! U njemu sam doživjela svojih 15 minuta slave. Iako se sve desilo skoro prije godinu dana, slikovito se i danas sjećam svih tako pojedinosti.

Lukovdol je moja slika iz bajke. Jedno ugodno planinsko mjesto sa snježnim okolišem. Dok sam koračala suncem obasjanom ulicom u prozračno proljetno jutro, sve je oko mene djelovalo tiho i čarobno. I sve je bilo u znaku iščekivanja.

Sjećam se i snažnoga osjećaja dok sam javno predstavljala sebe i našu Usoru. Za mene je bilo nešto sasvim novo gledati publiku s pozornice, osjećati sve poglede ispunjene dvorane na sebi. Ipak, prilično sam bila opuštena i nisam imala veliku tremu. Dok sam čitala svoj lirski zapis o rastanku s djetinjstvom, koji sam skoro napamet znala, znala sam da me promatra moj tata i bila ponosna zbog sebe i zbog njega. Potporu sam osjećala i od svoga učitelja i svećenika sa kojima sam došla u Goranov Lukovdol. Znala sam da se slične stvari ne događaju tako često pa sam odlučila uživati u svakom trenutku. To nije bilo teško jer sam bila okružena svojim vršnjacima s kojima sam dijelila zajedničku ljubav prema pjesničkoj riječi.

Pri povratku sve moje misli su mi bile zaokupljene proteklom danom. One će ostati zauvijek draga uspomena na Lukovdol i na Goranovo proljeće 1998.

Ivana Knežević

HRVATSKO KULTURNO
DRUŠTVO NAPREDAK
PODRUŽNICA USORA
Svojim članovima i cijelom
puku Usore sretne i
blagoslovljene Uskrsne
blagdane
želi
Predsjednik
SLOBODAN KRAJINA

VIJESTI SA USORE

POČELA II. FAZA VODOVODA

Unatoč otežanim zimskim uvjetima, u Usori je započela 23. veljače 1999. godine izgradnja druge faze vodovoda u duljini od 2.250 metara.

Radi se o projektu vrijednom 420 tisuća njemačkih maraka, koji finansira američka agencija za međunarodni razvoj USAID. Izvođač radova je DD Građevinsko-prometno preduzeće Banovići koje je, i pored ponuda nekoliko građevinskih firmi iz Usore, dobilo posao. Rok za završetak radova je 150 radnih dana, a pored izgradnje cjevovoda, obveza izvođača je i izgradnja svih pripadajućih objekata vodoopskrbne trase, te dva rezervoara kapaciteta 100 i 300 kubnih metara.

Završetkom ovih radova bit će konačno riješen problem vodoopskrbe u usorskim naseljima Omanjska,

Srednja Omanjska, Bejići i Ularice. Kako smo doznali u Službi gospodarstva općine Usora, sustav je dimenzioniran prema procjenama planiranog prirasta stanovništva u narednih trideset godina.

PRVA POMOĆ IZ ZE-DO VLADE

Na posljednjoj sjednici vlade Zeničko-dobojske županije za sanaciju područne osnovne škole u Omanjskoj, koja djeluje u sastavu Osnovne škole

fra Ivana Frane Jukića, odobrena su sredstva u visini od 40.000 njemačkih maraka.

Naime, dio ove škole gotovo je totalno uništen u požaru koji je izbio u noći 09. siječnja ove godine, najvjerojatnije zbog kvara na električnim instalacijama.

U požaru je uništena i sva oprema lokalne Radijske postaje Usora, koja je bila smještena u potkrovlju škole.

Značaj izdvojenih sredstava iz proračuna županije utoliko je veći što se radi o prvom izdvajanju novčanih sredstava za jednu od najmlađih općina u Federaciji Bosne i Hercegovine.

PRESS KONFERENCIJA NORDIJSKO-POLJSKE BRIGADE

Redovita Press konferencija u zapovjedništvu Nordijsko-poljske brigade SFOR-a u Doboju uz SFOR su održali i predstavnici IPTF-a i OESC-a. 11. ožujka 1999. "Operacija Žetva '99. započet će 15. ožujka, a uporedo s prikupljanjem nelegalnog naoružanja, započet će i druga faza zimskog programa čišćenja minskih polja i to na području Doboja, Maglaja, Šamca i Dervente", kazao je, uz ostalo, časnik SFOR-a, bojnik Mark Solecki, dok se glasnogovornik brigade Jens Kyed osvrnuo na posljednja događanja u Republici Srpskoj, prouzročene arbitražnom odlukom za Brčko, te smjenom Nikole Poplašena.

Ističući da je pravo građana da mirnim prosvjedom iskažu svoje nezadovoljstvo, glasnogovornik SFOR-a izrazio je žaljenje što su u dva bombaška napada u Derventi uništeni uredi SFOR-a i OHR-a, precizirajući da je napad na SIMIKHAS (Civilnu kuću) izveden u ranim jutarnjim satima prošle nedjelje, a na ured OHR-a dan kasnije, na sreću, bez ljudskih žrtava, ali uz veliku materijalnu štetu.

Kristen Haupt, glasnogovornica IPTF-a, uz ostalo je izvijestila novinare da je međunarodna policija intervenirala kod ministra unutarnjih poslova Zeničko-Dobojske županije oko manjinskih upošljavanja policajaca. Tako će se na školovanje u policijsku školu u Sarajevo umjesto većine Bošnjaka, kako je predložio ministar Zuhdija Rovčanin, ići 11 Srba, tri Hrvata i dva Bošnjaka.

O pripremama za predstojeće lokalne izbore u organizaciji OESS-a, a sukladno Madridskoj deklaraciji, govorila je zamjenica glasnogovornice OESS-a u Bosni i Hercegovini Sanela Tunović; Ona ja kazala da je određeni broj supervizora već u fazi priprema koje će se izvršiti u Velikoj Britaniji i Neumu, a da će svojevrsan test biti lokalni izbori u Velikoj Britaniji u svibnju ove godine. u OESS-u i za ove izbore ozbiljno računaju na medije. Stoga je glasnogovornica Sanela Tunović najavila organiziranje većeg broja seminara i okruglih stolova na temu izbora.

KREDIT USAID-a ZA RAZVOJ

Tko i pod kojim uvjetima može koristiti kredite za razvoj USAID-a bila je glavna tema poludnevno seminaru, organiziranog od strane ove agencije za više od stotinu usorskih poduzetnika, ali i onih iz drugih mjesta.

O samoj agenciji vlade SAD-a za međunarodni razvoj, govorio je Brajan Feni, konzulator agencije koji je posebno istaknuo da su napori i sredstva USAID-a usmjerena u razvoj infrastrukture i pomoć privatnim poduzećima koja se bave isključivo proizvodnim djelatnostima. Pored toga, dodao je kako je multietnički i multireligijski prostor također jedan od uvjeta za dodjelu sredstava.

Koliko je USAID do sada uložio u Bosnu i Hercegovinu, gospodin Feni ilustrirao je i činjenicom da je u protekle tri godine po glavi stanovnika uloženo 1.800 \$, dok je za isti period nakon Drugog svjetskog rata u Njemačkoj uloženo po 300 \$. Kada se radi o korištenju kredita, istaknuto je da ga mogu dobiti isključivo registrirana privatna poduzeća, na rok otplate od tri do pet godina, u visini od 30.000 do jednog ili dva milijuna konvertibilnih maraka, uz hipoteku i 8% kamate, te grejs period na glavnici od tri do šest mjeseci. Radi se o sredstvima od 250 milijuna američkih dolara, koja ostaju u Bosni i Hercegovini u svojevrsnom kreditnom krugu, što znači da će se otplaćeni krediti koristiti za nove i u iste nakane.

"Sama procedura maksimalno je uprošćena i prilagođena privatnim poduzetnicima tako da neće morati tražiti neke posebne usluge projektantskih firmi", istaknuli su predstavnici USAID-a, dodavši da od zahtjeva preko zastupničkih banaka do realiziranja kredita potreban je period od šezdesetak dana.

ČETVRTA SJEDNICA OPĆINSKOG VIJEĆA

U nazočnosti svih dvanaest vijećnika u Usori je održana, 25. veljače 1999., četvrta redovita sjednica Općinskog vijeća. Na dnevnom redu našlo se devet točaka. Uz ostalo, raspravljalo se o nacrtu poslovnika o radnim odnosima, o općinskim pristojbama, a donesena je i odluka o radnom vremenu ugostiteljskih objekata. Radno vrijeme pomjereno je s 23,00 na 24,00 sata, a u danima vikenda do 01,00 sat, a za vrijeme državnih praznika i vjerskih blagdana, radno vrijeme nije ograničeno.

Donesena je i odluka o preuzimanju bez naknade od Osnovne škole fra Ivana Frane Jukića, neizgrađeno građevinsko zemljište, veličine osam tisuća četvornih metara.

Nakon što su se vijećnici na tri sjednice negativno izjasnili o zahtjevu Mjesne zajednice Žabljak da joj se na upravljanje vrati tržnica, od strane Javnog komunalnog poduzeća Usora, u ponovljenom zahtjevu donesena je i ta odluka. Ova točka izazvala je i najviše rasprave i prijetilo je prvim ozbiljijim razlazom vijećnika Nove hrvatske inicijative i Hrvatske demokratske zajednice koji participiraju u Općinskom vijeću, ali se uspjelo doći do kompromisa.

PRIREDIO: BORO JELIĆ

USORA
List za kulturu, društvena pitanja i politiku
NAKLADNIK: HKD NAPREDAK - USORA

GLAVNI UREDNIK: SLOBODAN MATE KRAJINA
TEHNIČKI UREDNIK: MIROSLAV BRATIĆ-USORSKI
UREDNIŠTVO: MAGDALENA MARTINOVIĆ, ANTO KOVAČEVIĆ, FRA MLADEN JOZIĆ, MARKO BAŠTIJANOVIĆ,
LEKTOR: RUŽICA IVIĆ

Stampa HEIDELBERG speedmaster
repro PrintCom
SCREEN scanner osvjetljivač
osvjetljavanje do B2 formata mogućnošću max.
formatu 50x100cm

Snežan
hotel tuzla

HRVATSKA BANKA d.d. MOSTAR
VAŠA JE BANKA
Poslovna Jedinica Tuzla
Topolica 4
Tel. 075 236-450
Tel./Fax 231-171

Gospodarska BANKA Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 71 207-023, 207-022
Fax: 387 71 444-605
Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 71 203-910
Fax.: 387 71 442-959

CROATIA OSIGURANJE D.D.
MOSTAR
Poslovnica Tuzla
POSJETITE NAS U TUZLI:
Naselje Sjenjak - blok D-2
I. Mujezinovića bb
Tel. 075 230-991, 230-992

Pivara Tuzla
Nek Vam je u kući sve zdravo i živo nazdravije i s češćom pijte Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora za cijelu porodicu

NAPREDAK OSIGURANJE d.d.
SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM NAPREDAK - OSIGURANJA d.d. SARAJEVO
Poslovna jedinica TUZLA
Tuzla, Kozan miholca 2/II

ključ
uspjeha

Tuzlanska banka d.d.

Javno komunalno preduzeće
CENTRALNO GRIJANJE
TUZLA

Ul. Krečanska broj 1
 75000 Tuzla Tel: ++387 75 283 443
 Bosna i Hercegovina Fax: ++387 75 281 391
 E-mail: cen.gri@bih.net.ba

Srećan

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
 Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
 Tel. ++ 387 71 65 11 33, 65 39 29
 Fax. ++ 387 71 65 39 86

Uspjeh

BOSNA
OSIGURANJE d.d.

SARAJEVO - FILIJALA TUZLA
 Albina Herljevića 8, 75000 Tuzla
 Tel. ++ 387 75 28 32 48, 28 24 08, 28 31 93
 Fax: ++ 387 75 28 25 33, 28 24 08

SOLI
 HRVATSKI RADIO SOLI
 92.7 MHz
 103.4 MHz

TUZLA
Salineatrans

Vrši usluge prijevoza putnika
 Telefoni: Tuzla 239-438; 239-350
 Zagreb 01-615-6911;
 615-6906.

Tuzla
PEPEX d.o.o.

vidović
 TRANSPORT TEČNIH TERETA
 REMONT I SERVIS
 NIKEŠIĆI

BENZINSKA STANICA
viba
 DONJE DUBRAVE

ZVONKA CERIĆA 21 TUZLA 075 / 281-484, 283-650, 280-571